

BAROMETER VAN DE VERENIGINGEN 2020

Koning Boudewijnstichting

Oktober 2020

 Koning Boudewijnstichting
Fondation Roi Baudouin
*Samen werken aan een betere samenleving
Agir ensemble pour une société meilleure*

GAME CHANGERS

INHOUDSTAFEL

1. METHODOLOGIE

1.1 ACHTERGROND

1.2 PROFIEL VAN DE STEEKPROEF

2. RESULTATEN

2.1 Financiële situatie

2.2 Impact coronacrisis

3. APPENDIX

METHODOLOGIE

Barometer van de verenigingen 2020

1

ACHTERGROND

11

1. Methodologie

EVOLUTIE VAN DE BAROMETER

2010

- 315 enquêtes
- Geen onderverdeling
- Foutenmarge van 5,5%

2011

- 500 enquêtes
- 14 individuele interviews
- Foutenmarge van 4,3%
- Onderverdeling van de enquêtes per sector, taalgemeenschap en volgens jaarlijks budget

2012

- 700 enquêtes
- 9 individuele interviews
- Foutenmarge van 3,7%
- Onderverdeling van de enquêtes per sector, taalgemeenschap en volgens jaarlijks budget

2013-2016

- 700 enquêtes
- 8 individuele interviews
- Foutenmarge van 3,7%
- Onderverdeling van de enquêtes per sector, taalgemeenschap en grootte van de vereniging
- Sinds 2014: quota voor personeel

2018

- 700 enquêtes
- 7 individuele interviews
- Foutenmarge van 3,7%
- Onderverdeling van de enquêtes per sector, taalgemeenschap en grootte van de vereniging

2020

- 700 enquêtes
- Individuele interviews werden dit jaar niet gehouden
- Foutenmarge van 3,7%
- Onderverdeling van de enquêtes per sector, taalgemeenschap en grootte van de vereniging
- Vragenlijst werd gevoelig uitgebreid met vragen omtrent de impact van de Covid-19 crisis.

METHODOLOGIE

STEEKPROEFBESCHRIJVING

Directeurs en bestuursleden
van Belgische verenigingen

STEEKPROEFGROOTTE

N = 700

QUOTA

- Taal,
- Activiteiten-sector
- Grootte van de vereniging

ENQUÊTEMETHODE

Telefonische enquêtes

GEMIDDELDE LENGTE

25 minuten

VELDWERKPERIODE

03/09/2020 – 06/10/2020

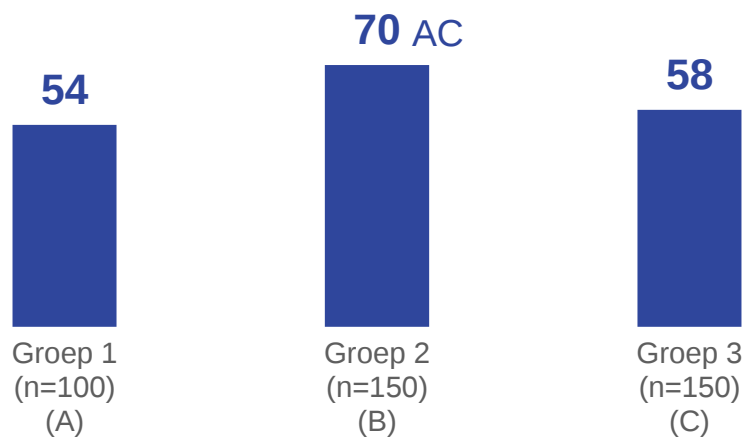
HOE DE RESULTATEN LEZEN

Alle gerapporteerde resultaten zijn **percentages (%)**, tenzij anders aangegeven.

Lage steekproeven, dit wil zeggen $n < 50$, worden aangegeven met een asterisk (*).

Significante verschillen worden altijd getest op een betrouwbaarheidsniveau van 95%.

- Significante verschillen tussen groepen worden gemarkeerd via A, B, C, ...
 - Verschillen worden altijd aangegeven met het **hoogste %** van de vergelijking.
 - Bijv. de indicatie AC met groep 2 geeft een significant verschil aan tussen 70% (B) en 54% (A) en tussen 70% (B) en 58% (C).

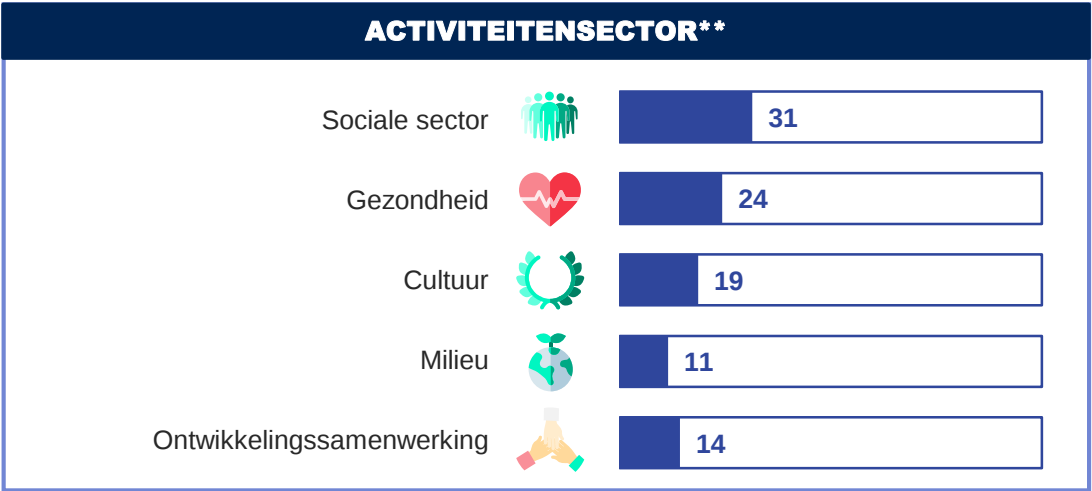
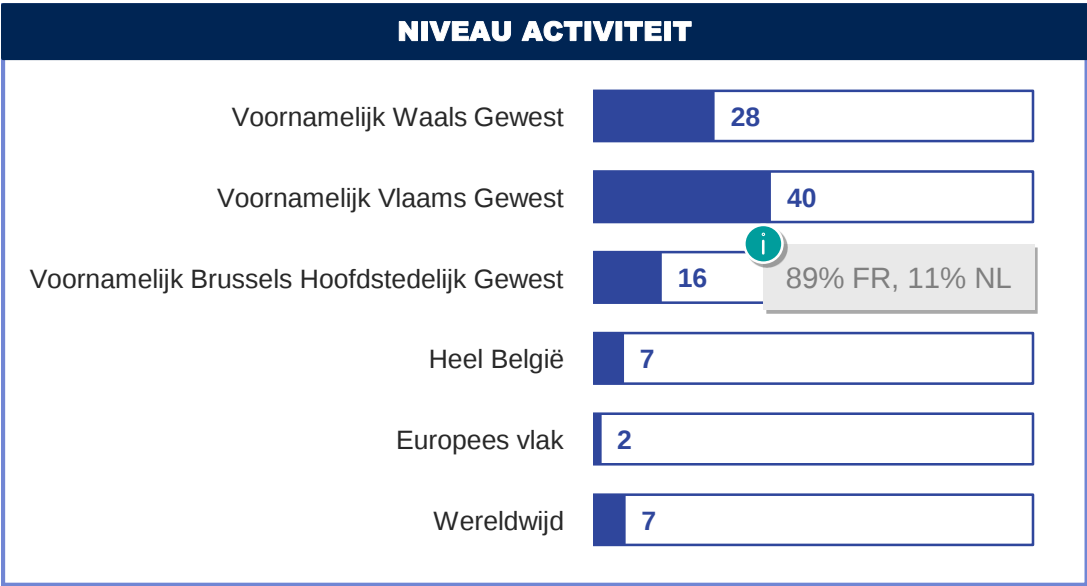
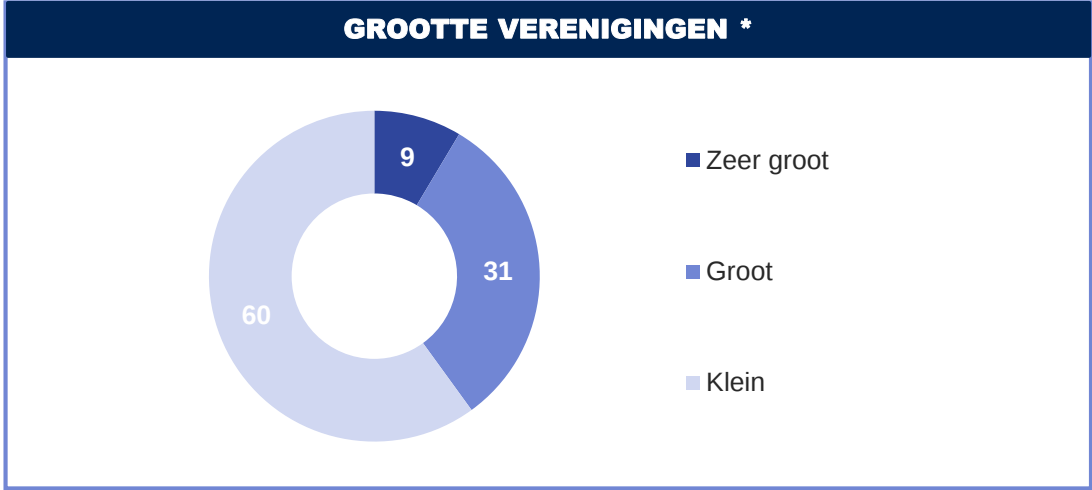
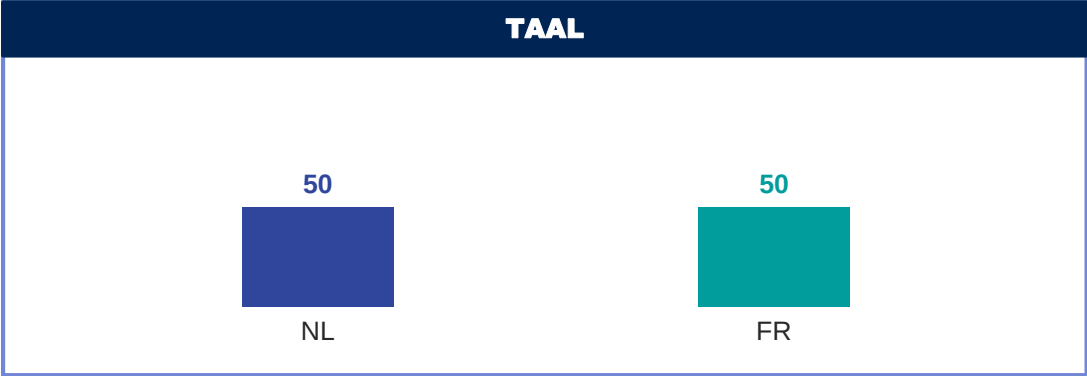

PROFIEL VAN DE STEEKPROEF

12

1. Methodologie

PROFIEL VAN DE STEEKPROEF

Basis: Totale steekproef (n=700)
Vraag: Taal | Grootte van de verenigingen | Q1. In welke sector is uw vereniging voornamelijk actief? | Q2. Op welk niveau is uw vereniging voornamelijk actief?

*BEPALING GROOTTE VERENIGING

	ZEER GROOT	GROOT	KLEIN
FTE's	>100	/	/
Of	Of 2 van de drie onderstaande	Minstens 2 van 3 onderstaande	Geen of hoogstens één van onderstaande
FTE'S	≥50	≥5	≥5
Ontvangsten	>6.250.000	≥250.000	≥250.000
Balanstotaal	>3.125.000	≥1.000.000	≥1.000.000

**ACTIVITEITENSECTOR: DEFINITIES

GEZONDHEID

- Rehabilitatie
- Zorgcentra voor mensen met een beperking
- Mentale gezondheid (centra voor mentale gezondheid, opvangcentra voor slachtoffers van (seksueel) geweld,...)
- Gezondheidseducatie, familieplanningsprogramma's, ...

SOCIALE SECTOR EN WELZIJNSWERK

- Welzijn van kinderen en jongeren: crèches, opvangcentra, jongerencentra, tienerzwangerschapspreventie, straathoekwerk, ...
- Familiediensten: geweld, opvangcentra, ...
- Diensten voor ouderen en mensen met een beperking: transportdiensten, maaltijdprogramma's, ...
- Noodhulp en bijstand (bij rampen): vrijwillige brandweer, opvangcentra, asielzoekerscentra, ...
- Financiële en materiële ondersteuning: voedselbanken, verdeling van tweedehandskleding, ...

MILIEU EN DIERENWELZIJN

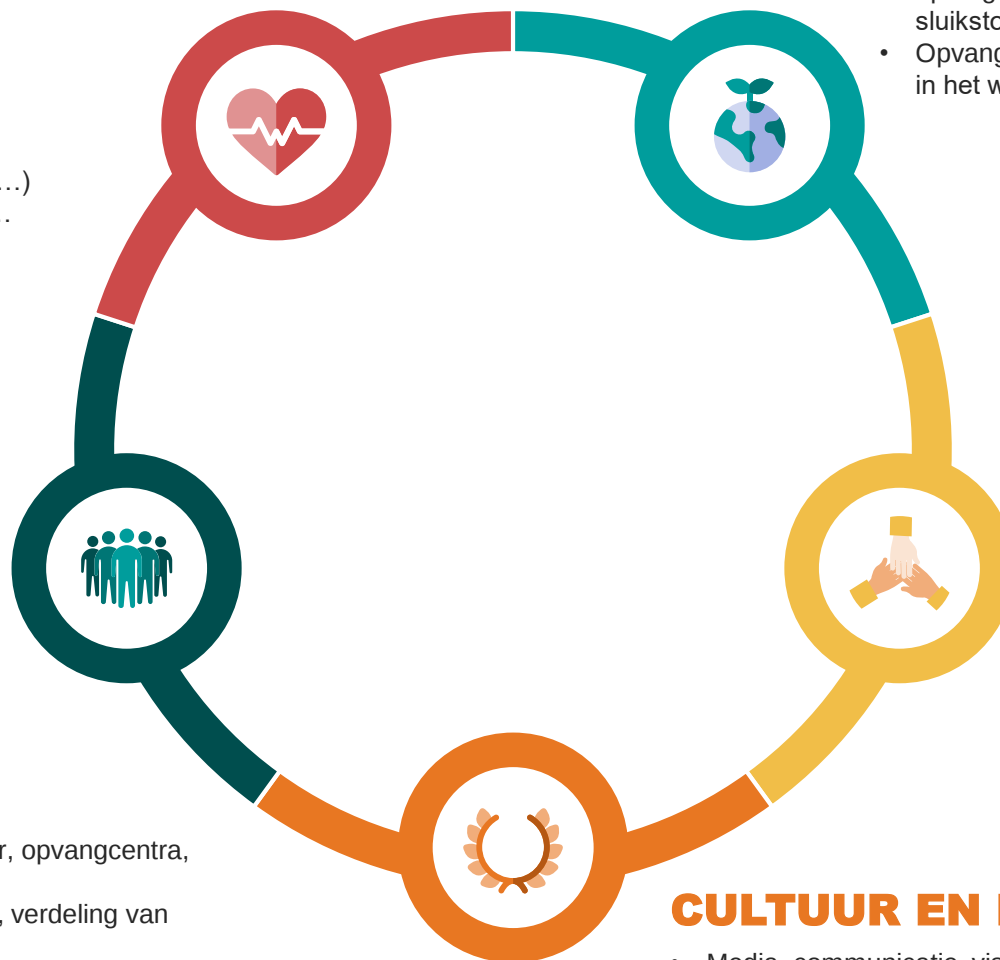
- Organisaties die werken rond lucht/watervervuiling, natuurlijke energiebronnen, open/groene ruimtes, preventie rond afval en slukstorten, ...
- Opvangcentra voor dieren, beschermen van dieren in het wild, ...

ONTWIKKELINGS-SAMENWERKING

- Economische, sociale, culturele en gemeenschapsprogramma's in het buitenland
- Capacity building
- Internationale mensenrechten en vredesmissies
- ...

CULTUUR EN RECREATIE

- Media, communicatie, visuele kunst, podiumkunst, muziek, musea, geschiedenis, literatuur, zoo, ...
- Sport
- Clubs: speelpleinen, vrije tijd, Rotary, ...

RESULTATEN

2

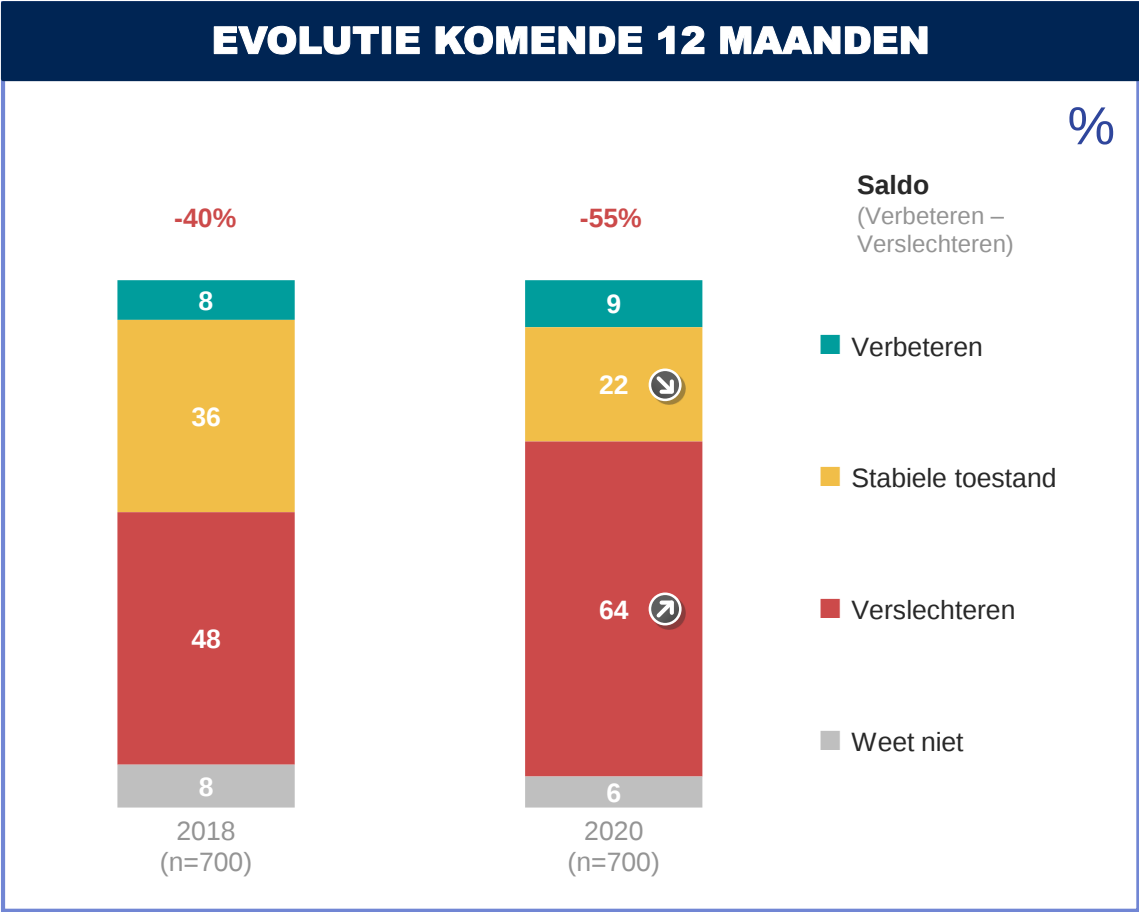
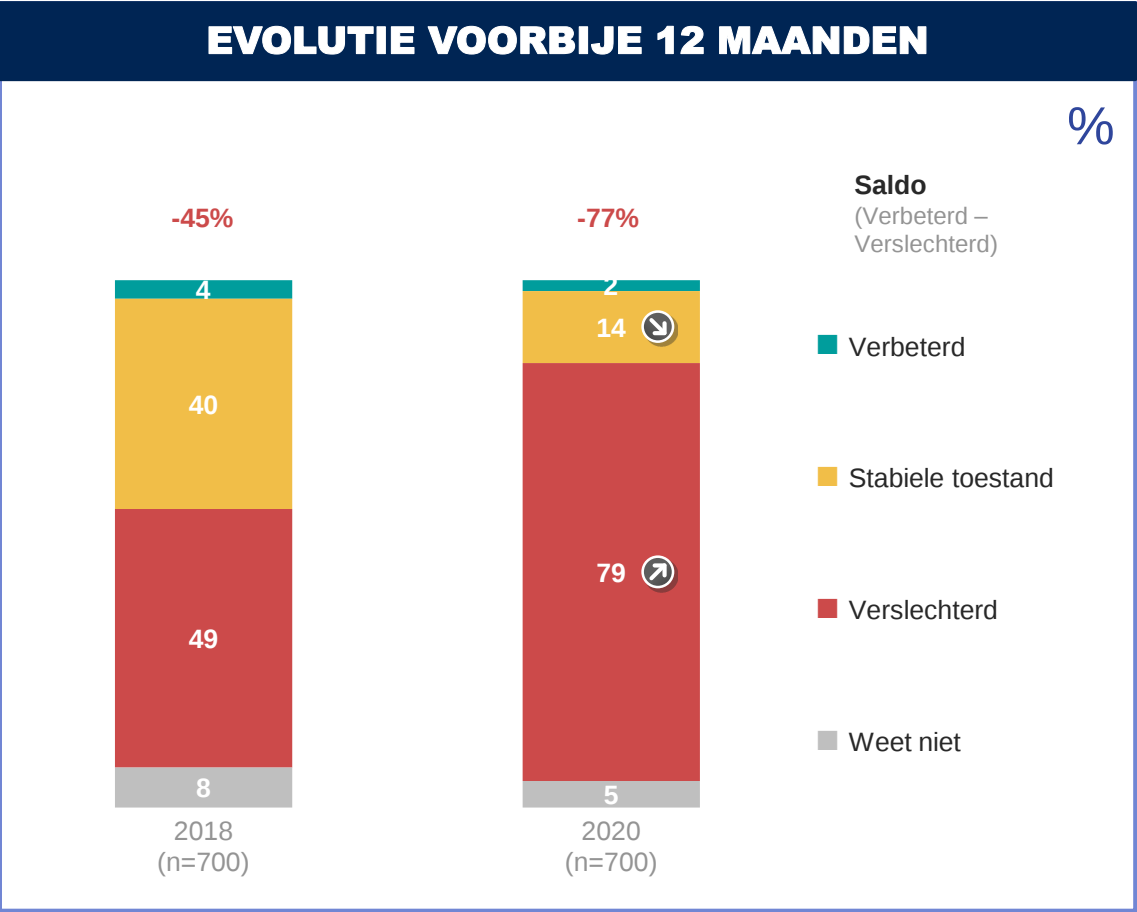
FINANCIËLE SITUATIE

2.1

2. Resultaten

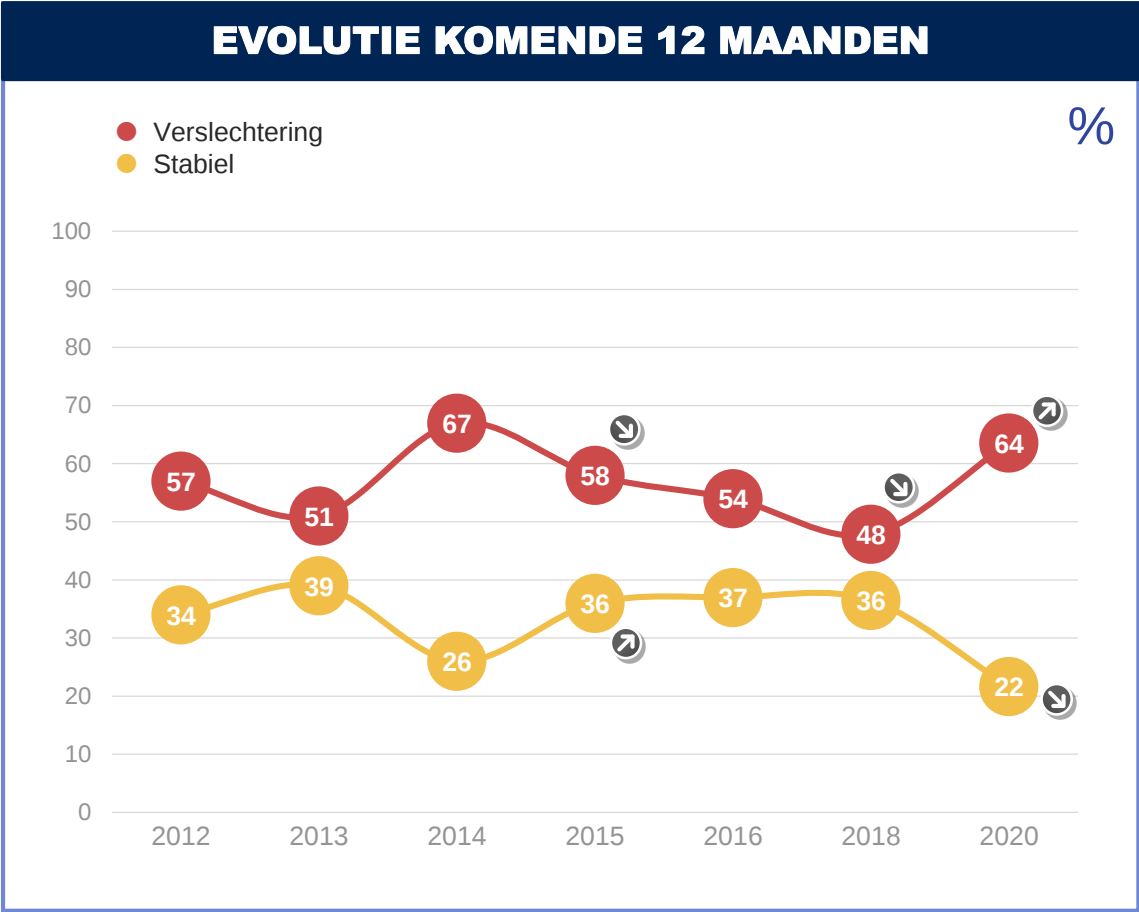
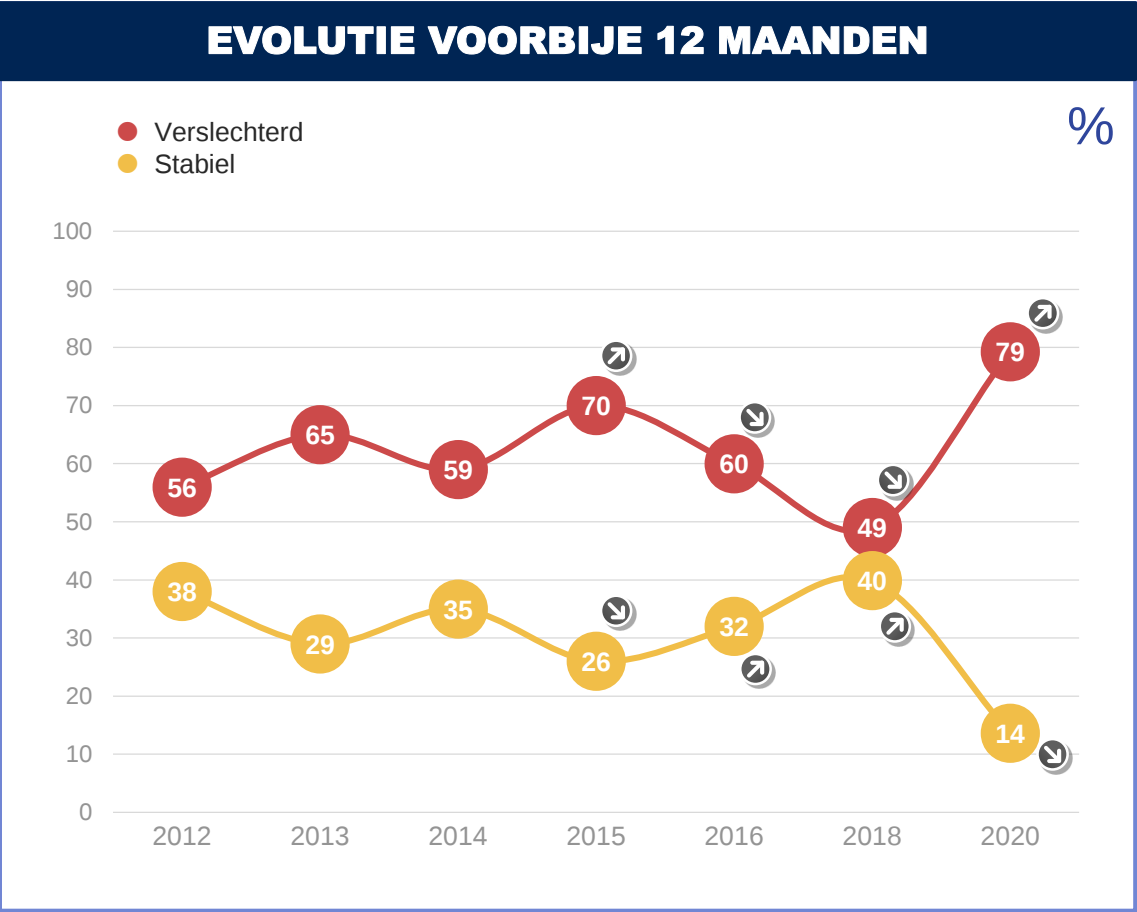
Maar liefst 8 op de 10 van de ondervraagden stelt dat de financiële situatie van de sector in de afgelopen 12 maanden is verslechterd. Een uitgesproken toename in vergelijking tot 2018, toen ‘slechts’ 1 op 2 hiervan overtuigd was. Ook over de toekomst laat men zich meer uitgesproken negatief uit. Bijna 2 op de 3 (64%) van de betrokkenen ziet de situatie in de komende 12 maanden nog verder verslechteren (t.o.v. 48% in 2018).

FINANCIËLE SITUATIE VAN DE VERENIGINGSSECTOR IN BELGIË

De huidige cijfers luiden een **duidelijke breuk in van de trend**, die sinds 2015 een sector toonde die zich steeds minder pessimistisch uitliet. **Het aandeel stakeholders dat overtuigd is van een verslechtering** lag met **79%** zelfs nog **nooit zo hoog**. En ook over de te verwachte evolutie moeten we teruggaan tot 2014 om zo een pessimistisch beeld op te kunnen tekenen.

FINANCIËLE SITUATIE VAN DE VERENIGINGSSECTOR – EVOLUTIE

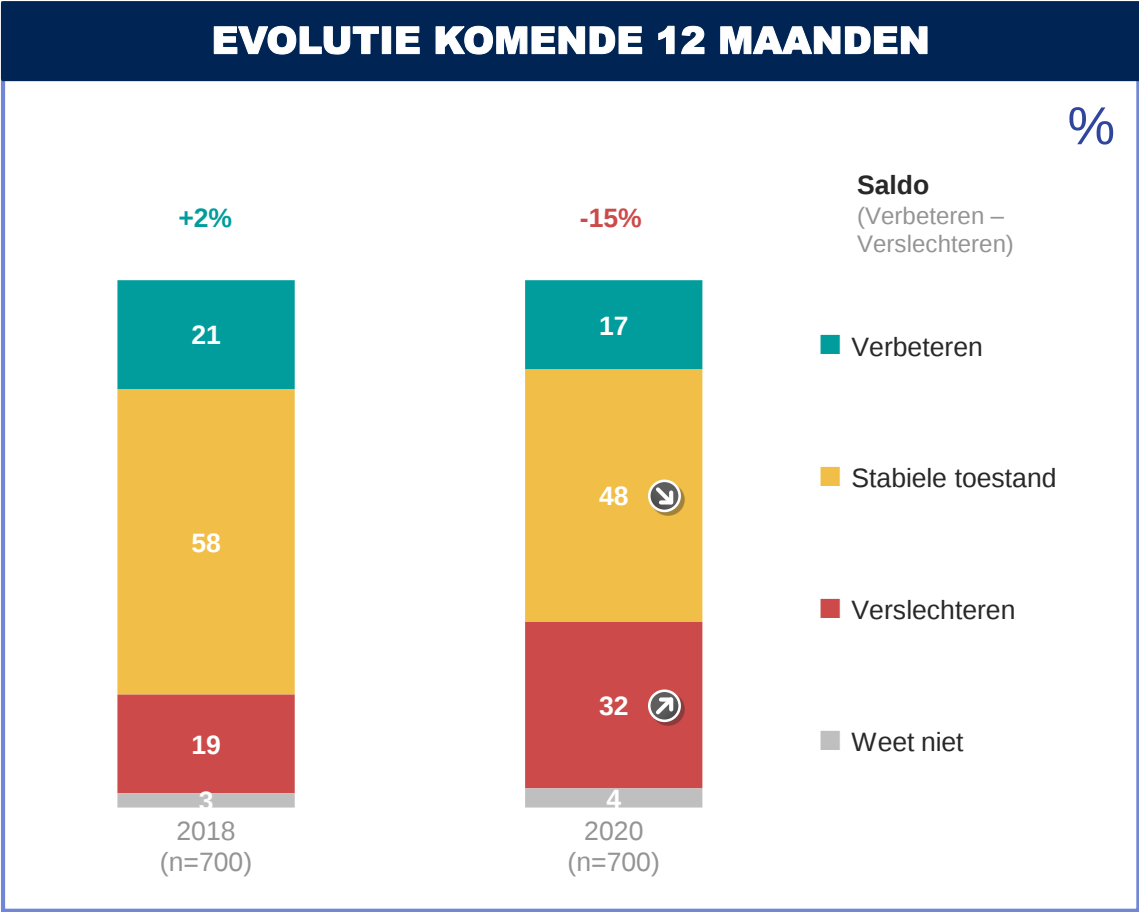
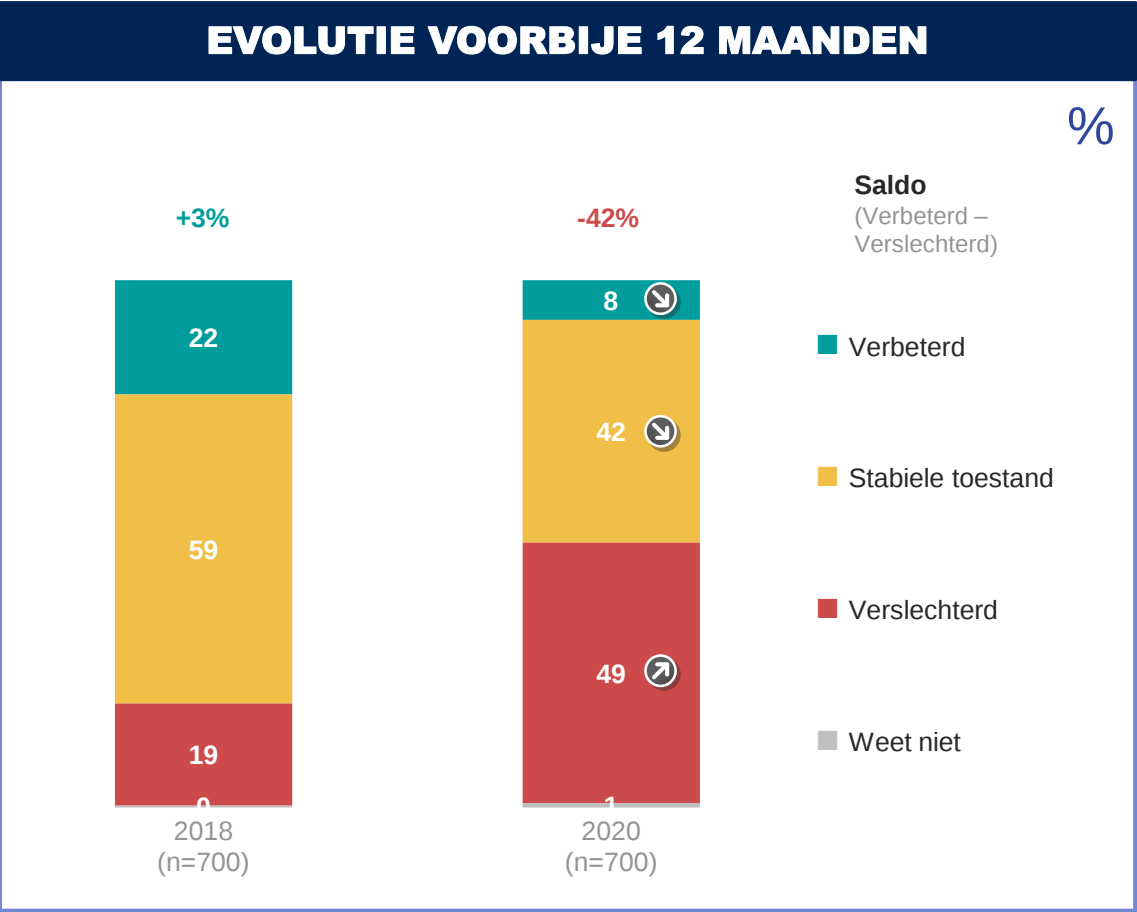
Nederlandstalige verenigingen laten zich **significant vaker negatief uit over de afgelopen 12 maanden**, in vergelijking met Franstalige verenigingen. In **grote en kleine verenigingen** heerst dan weer meer pessimisme over de toekomst, dan in zeer grote verenigingen (grotere financiële slagkracht bij deze laatste).

FINANCIËLE SITUATIE VAN DE VERENIGINGSSECTOR IN BELGIË

	TOTAL	TAAL		SECTOR					GROOTTE VERENIGING		
		NL	FR	Sociaal	Gezondheid	Cultuur & Recreatie	Milieu & Dierenwelzijn	Ontwikkelings-samenwerking	Zeer groot	Groot	Klein
	(n=700)	(n=350) – (A)	(n=350) – (B)	(n=220) – (C)	(n=170) – (D)	(n=130) – (E)	(n=80) – (F)	(n=100) – (G)	(n=60) – (H)	(n=220) – (I)	(n=420) – (J)
EVOLUTIE VOORBIJE 12 MAANDEN											
Verslechterd	79	83 B	76	77	79	82	76	82	79	76	81
Bleef stabiel	14	9	18 A	16	13	11	15	12	14	14	13
EVOLUTIE KOMENDE 12 MAANDEN											
Verslechteren	64	60	67	67	60	69	59	59	49	70 H	62
Blijft stabiel	22	25	19	19	28	19	22	20	27	22	21

Ook wat betreft de **eigen financiële situatie oogt het beeld heel wat somberder dan 2 jaar geleden** het geval was. We zien een **significante toename van het aantal verenigingen waarvan de financiële situatie verslechterde** over de afgelopen 12 maanden. Dit is het **geval bij ongeveer 1 vereniging op 2** (49%). De sector toont zich minder pessimistisch over de komende 12 maanden, dan over de voorbije, maar het beeld blijft wel beduidend somberder dan 2 jaar geleden.

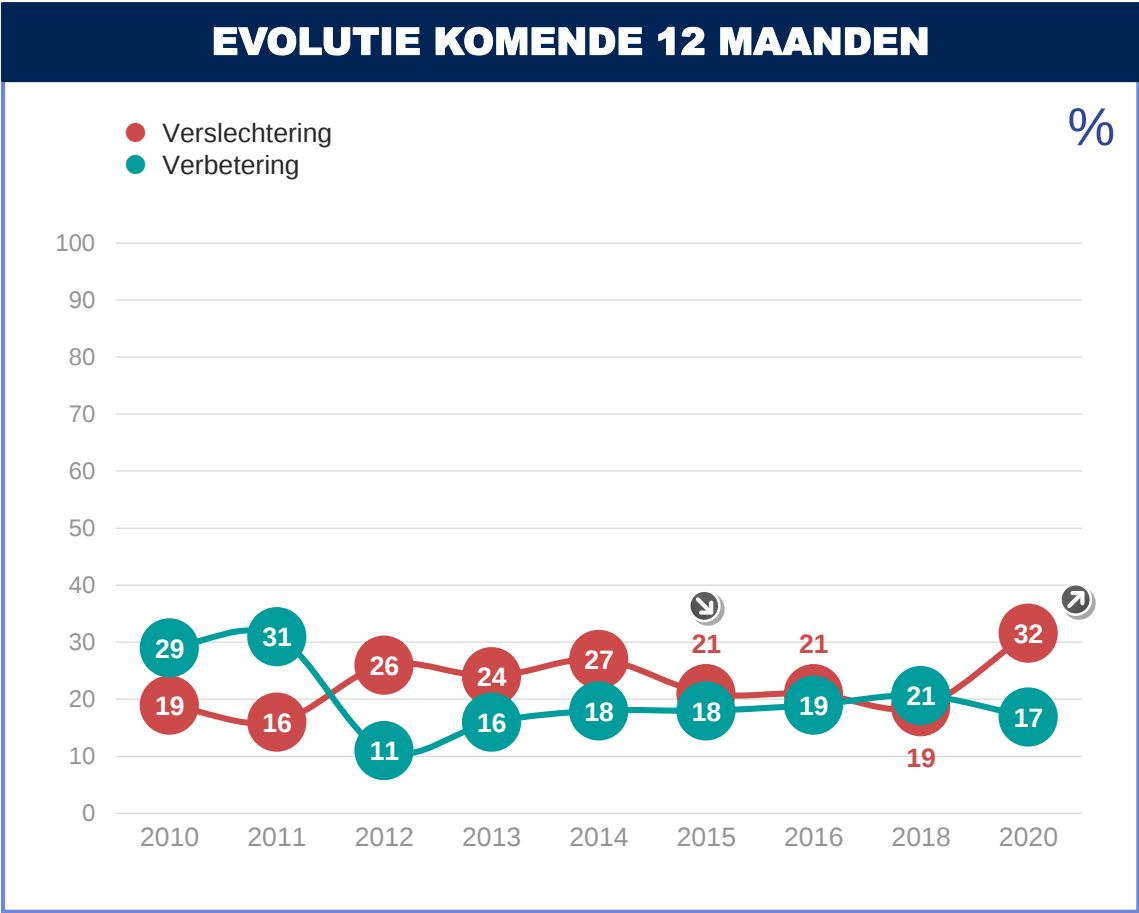
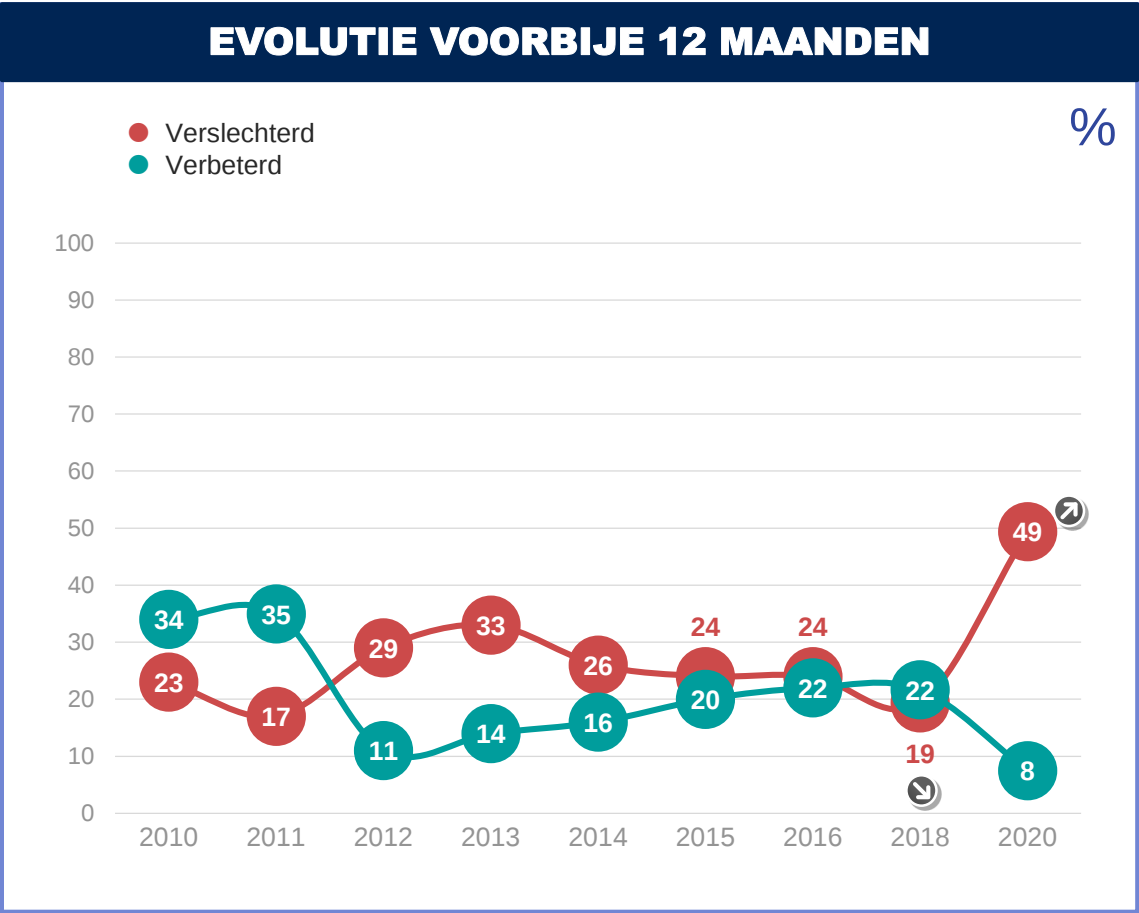
FINANCIËLE SITUATIE VAN UW VERENIGING

17 Basis: Totale steekproef (n=700)
Vraag: Q10. Hoe evolueerde, in de loop van de voorbije 12 maanden, de financiële situatie van uw eigen vereniging? Met andere woorden, hoe is de verhouding van de inkomsten tov de uitgaven van dit jaar in vergelijking met vorig jaar? Is ze verbeterd, verslechterd of stabiel gebleven? | Q11. En hoe ziet u de financiële situatie van uw eigen vereniging evolueren in de loop van de komende 12 maanden? Verwacht u een verbetering, een verslechtering of een stabiele toestand?

De veeleer positieve onderstroom (hoger aandeel verbetering versus verslechtering) die we in 2018 konden vaststellen, is **volledig tenietgedaan**. Het aandeel verenigingen waarvan de financiële situatie verslechterde en/of die **verwachten dat ze verder zal verslechteren**, kent in de afgelopen 10 jaar zijn gelijke niet.

FINANCIËLE SITUATIE VAN UW VERENIGING - EVOLUTIE

Verenigingen actief in de culturele en recreatieve sector lijken globaal genomen **financieel het zwaarst getroffen**. Dit komt misschien niet geheel als een verrassing. De vele overheidsmaatregelen in het kader van de coronacrisis, zowel tijdens de lockdown als vandaag (afgelasting (sport)evenementen, sluiting theaters/concertzalen, beperking publiek...) lijkt toch voornamelijk deze sector in zijn core business te treffen. Geen enkele sector wordt echter gespaard: globaal heeft meer dan 40% van de verenigingen hun economische situatie zien verslechteren.

FINANCIËLE SITUATIE VAN UW VERENIGING

	TOTAL	TAAL		SECTOR					GROOTTE VERENIGING		
	(n=700)	NL (n=350) – (A)	FR (n=350) – (B)	Sociaal (n=220) – (C)	Gezondheid (n=170) – (D)	Cultuur & Recreatie (n=130) – (E)	Milieu & Dierenwelzijn (n=80) – (F)	Ontwikkelings-samenwerking (n=100) – (G)	Zeer groot (n=60) – (H)	Groot (n=220) – (I)	Klein (n=420) – (J)
EVOLUTIE VOORBIJE 12 MAANDEN											
Verslechterd	49	53	46	43	46	57 CD	47	60 C	54	44	52
Bleef stabiel	42	39	45	47 E	44	36	46	33	40	46	41
EVOLUTIE KOMENDE 12 MAANDEN											
Verslechteren	32	32	31	32	33	38 F	22	29	23	36	30
Blijft stabiel	48	47	49	51	48	44	47	47	59	51	45

IMPACT CORONACRISIS

2.2

3. Resultaten

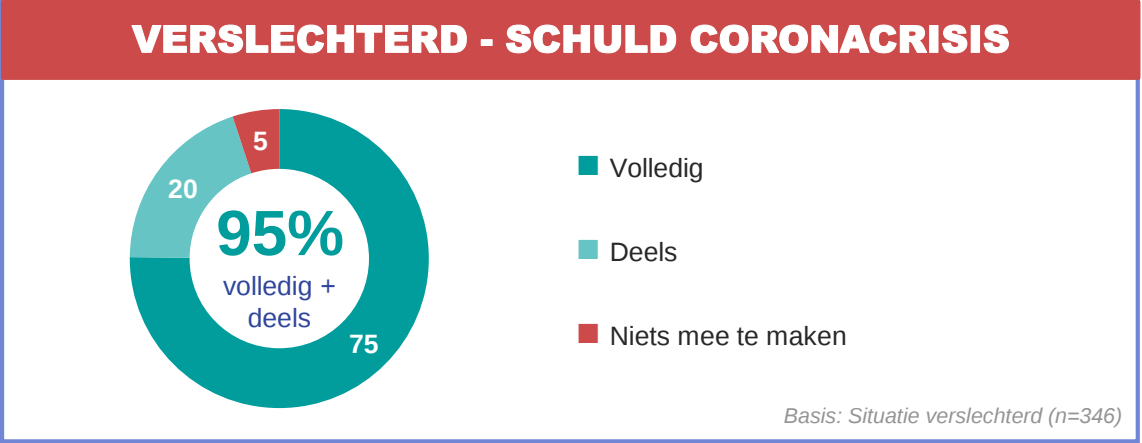
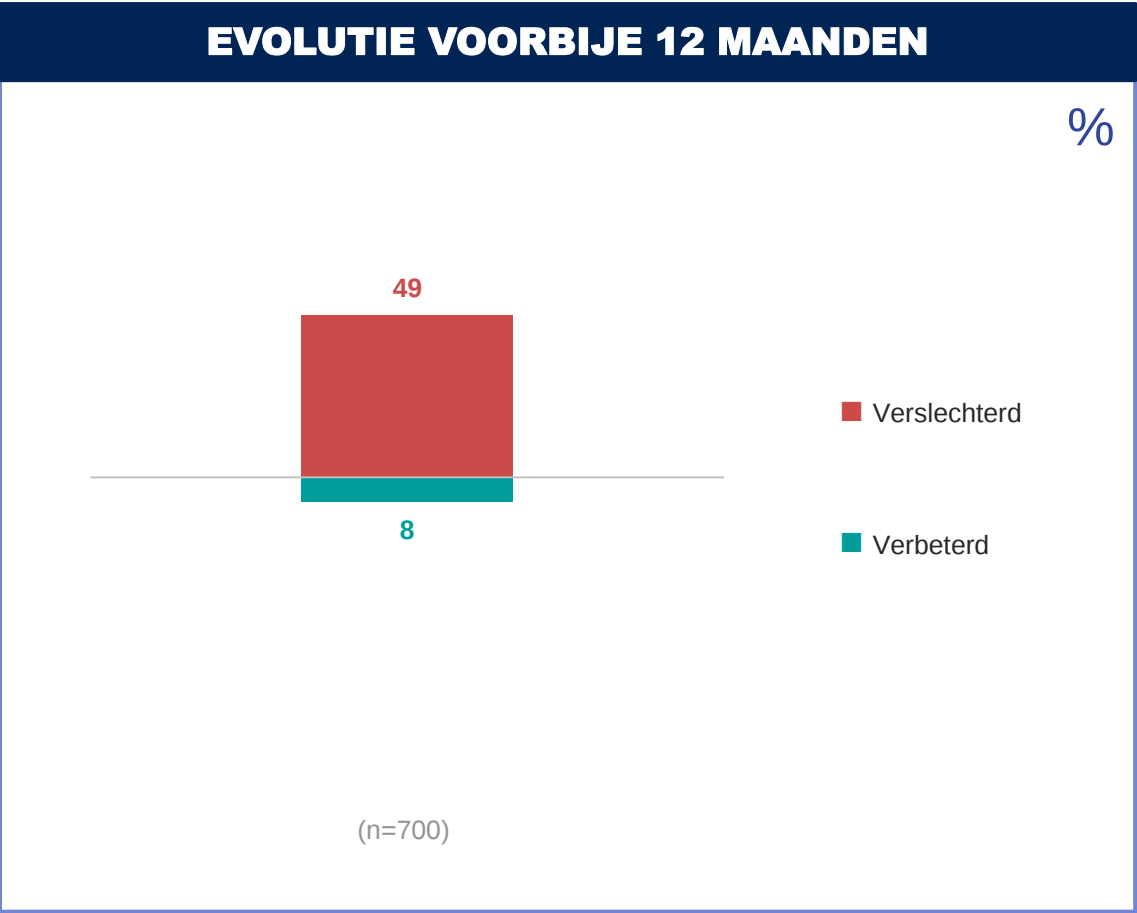
FINANCIËLE IMPACT CORONACRISIS

a

2.2. Impact coronacrisis

Bij de **verenigingen waarvan de financiële situatie verslechterde**, laat het weinig twijfel dat de coronacrisis hiervan de grote schuldige is.

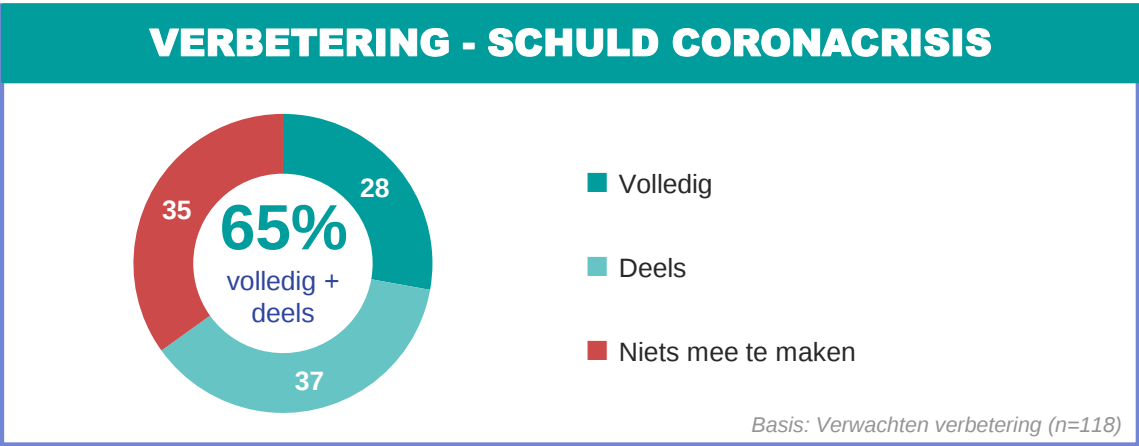
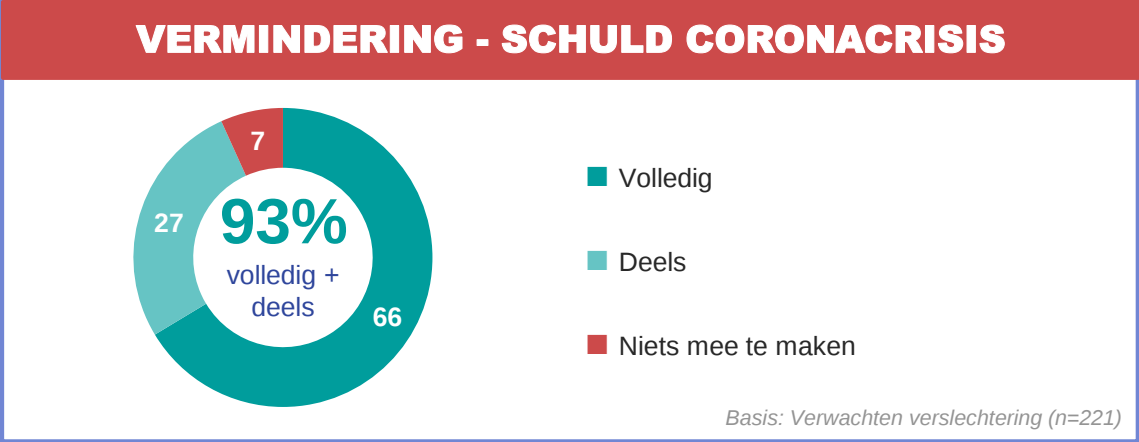
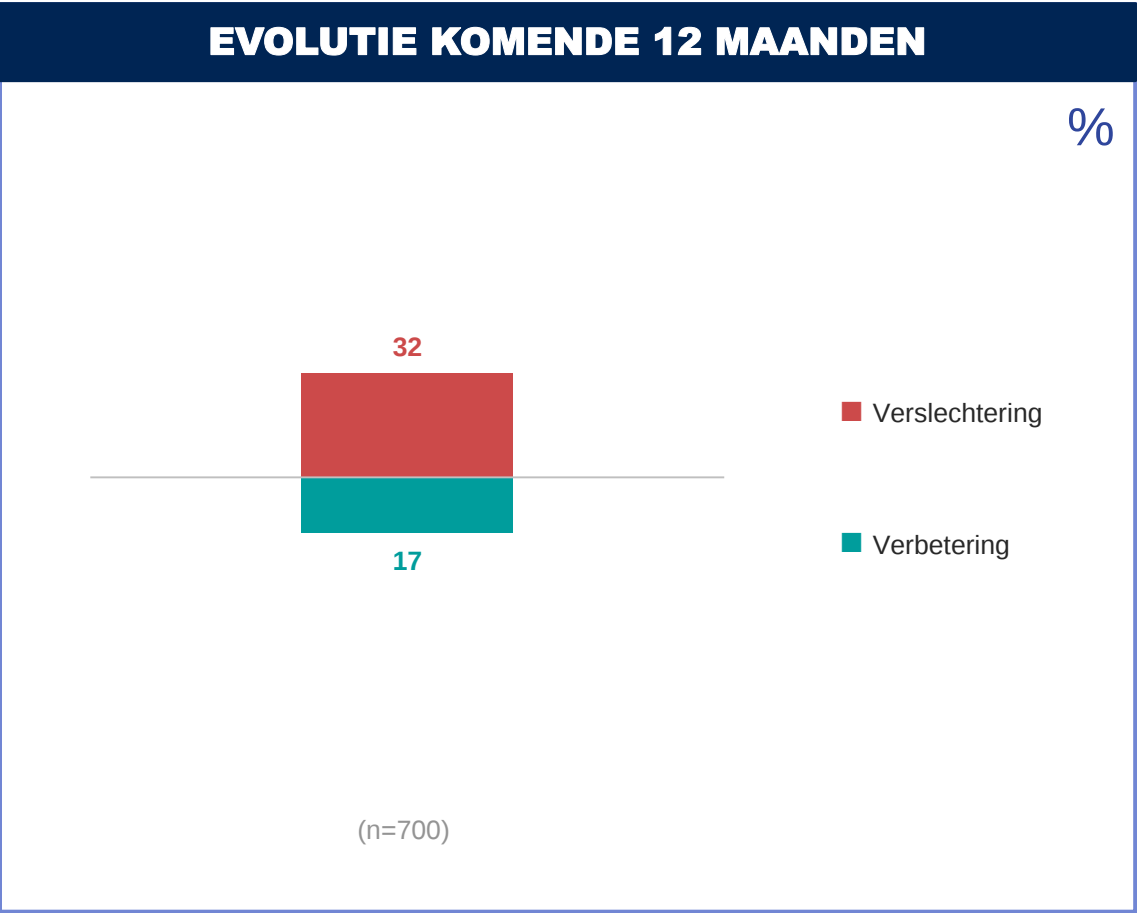
FINANCIËLE SITUATIE VAN UW VERENIGING

22 Basis: Totale steekproef (n=700)
Vraag: Q10. Hoe evolueerde, in de loop van de voorbije 12 maanden, de financiële situatie van uw eigen vereniging? Met andere woorden, hoe is de verhouding van de inkomsten tov de uitgaven van dit jaar in vergelijking met vorig jaar? Is ze verbeterd, verslechterd of stabiel gebleven? | Q10b. Gemiddelde verbetering/verslechtering ? | Q11a. In welke mate is deze te verwachte VERBETERING/VERSLECHTERING van de financiële toestand van uw vereniging volgens u het gevolg van de coronacrisis?

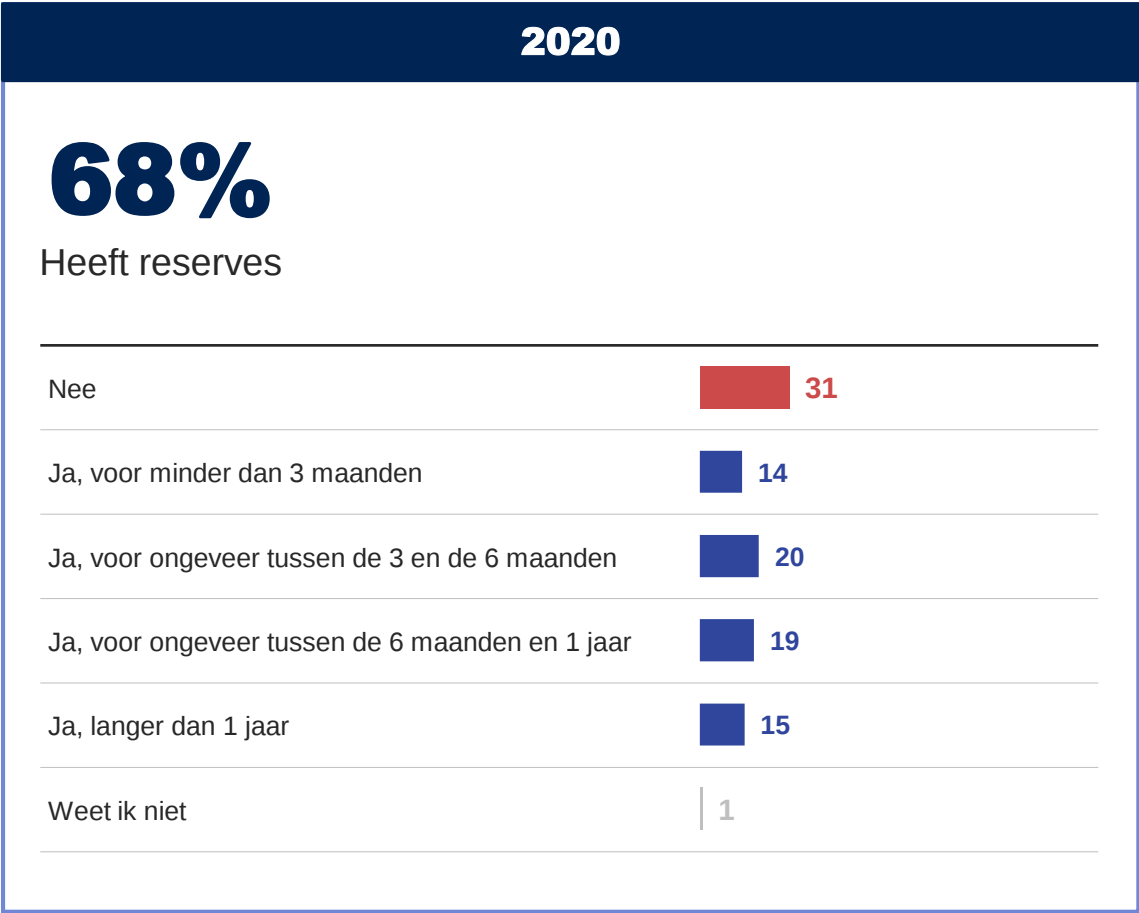
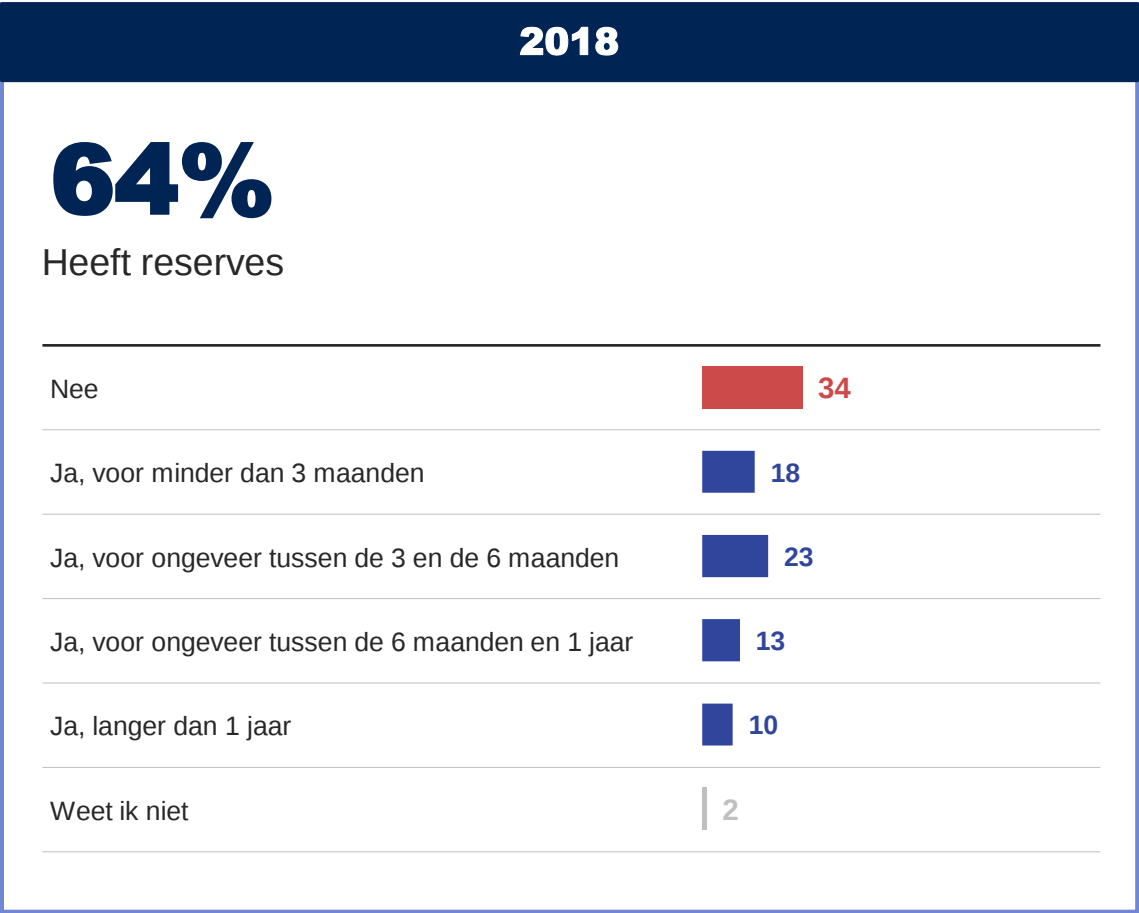
Ook wat de komende 12 maanden betreft, **lijkt de bijtende rol van de coronacrisis verre van uitgespeeld**. Verwacht men een verslechtering, dan is **de coronacrisis immers veruit de voornaamste aanstichter**. Haar positieve impact is (niet zo verrassend) veel minder uitgesproken.

FINANCIËLE SITUATIE VAN UW VERENIGING

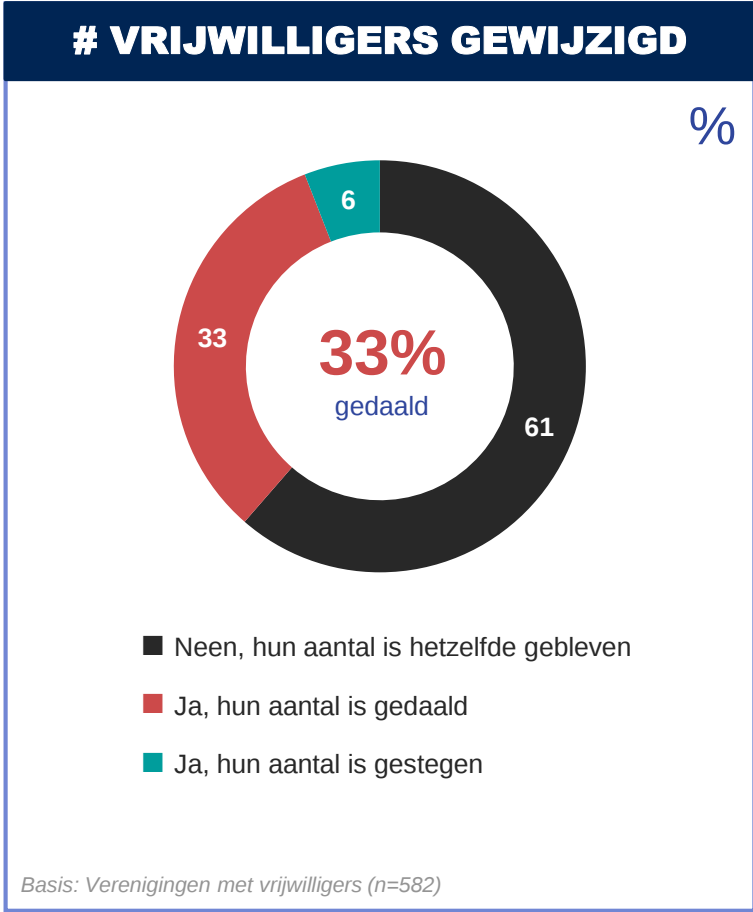
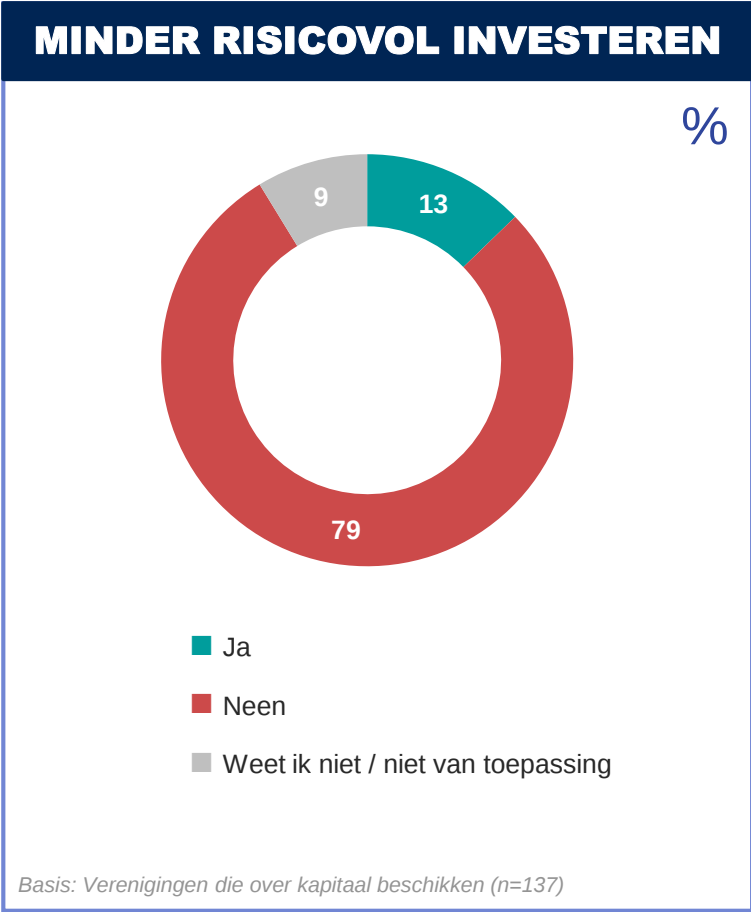
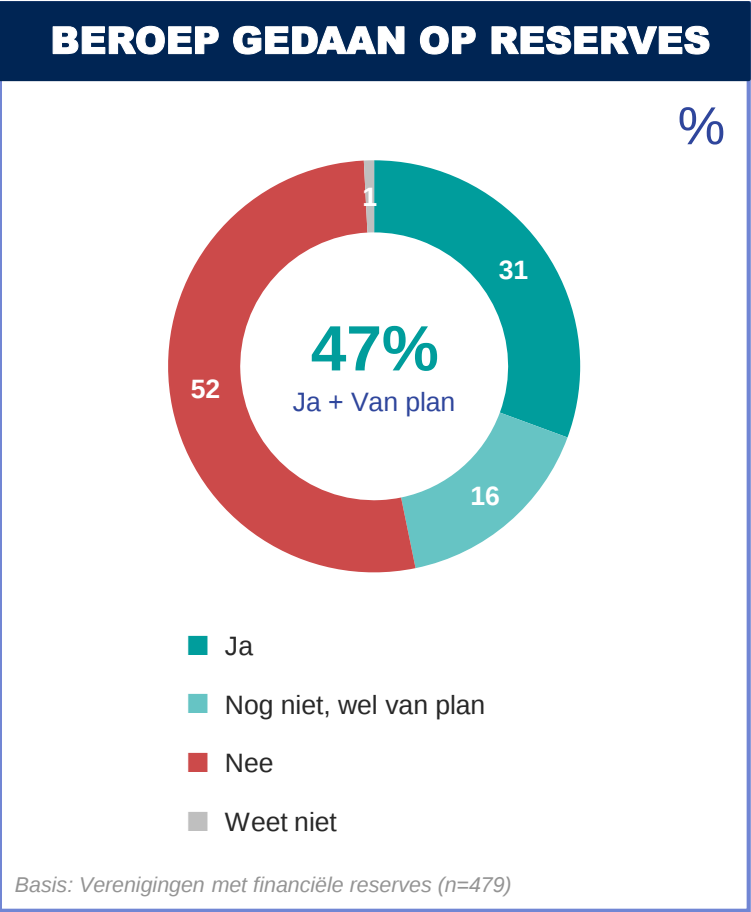
Net geen 7 op de 10 van de verenigingen beschikken over **financiële reserves**. Dit aandeel ligt iets hoger dan in 2018, maar evenwel niet significant.

BESCHIKT OVER FINANCIËLE RESERVES

De coronacrisis noopt tevens heel wat verenigingen ertoe **een beroep te doen op hun financiële reserves** indien deze aanwezig zijn. **Net niet de helft** (47%) heeft er bij afname van deze **bevraging reeds een beroep op gedaan**, of is **alsnog van plan dit te doen**. Ook op de vrijwilligerswerking laat de coronacrisis haar sporen na. Bij **1 op de 3 verenigingen** (33%) die een beroep doen op vrijwilligers, **daalde het aandeel van de vrijwilligers**.

IMPACT CORONACRISIS

25 | Vraag: Q50a. U zegt dat uw vereniging kan terugvallen op reserves. Heeft ze recent, als gevolg van de coronacrisis, reeds beroep gedaan op deze reserves? | Q51a. Denkt u dat uw vereniging als gevolg van de coronacrisis in de toekomst in andere, minder risicovolle geldbeleggingen zal investeren? | Q36a. Is het aantal vrijwilligers actief in uw vereniging gewijzigd sinds het uitbreken van de coronacrisis?

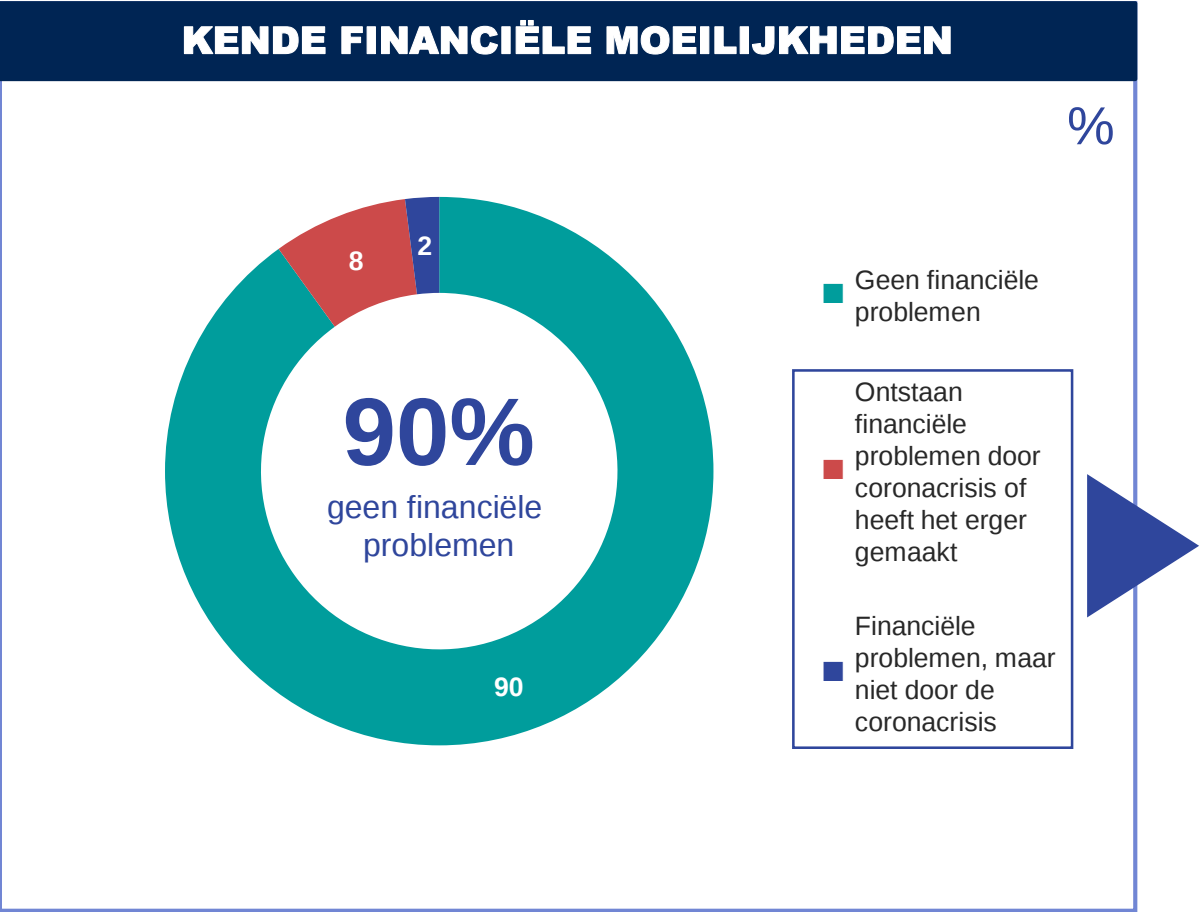
Verenigingen actief in de culturele/recreatieve sector hebben het **vaakst een beroep gedaan of zijn van plan dit te doen, op hun financiële reserves**. Ze geven ook vaker dan andere sectoren aan dat hun financiële situatie is verslechterd (zie supra). **De impact op het aantal vrijwilligers** lijkt relatief het grootst in de sociale sector.

IMPACT CORONACRISIS

	TOTAL	TAAL		SECTOR					GROOTTE VERENIGING		
		NL	FR	Sociaal	Gezondheid	Cultuur & Recreatie	Milieu & Dierenwelzijn	Ontwikkelings-samenwerking	Zeer groot	Groot	Klein
		(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)	(J)
BEROEP GEDAAN OP RESERVES*	(n=479)	(n=285)	(n=193)	(n=152)	(n=115)	(n=85)	(n=58)	(n=69)	(n=51)	(n=160)	(n=268)
Ja + Van Plan	47	46	48	39	51	58 CF	36	51	55	39	50 I
# VRIJWILLIGERS GEWIJZIGD**	(n=582)	(n=319)	(n=263)	(n=172)	(n=138)	(n=110)	(n=68)	(n=95)	(n=48*)	(n=165)	(n=396)
Ja, gedaald	33	39 B	25	40 FG	37 G	34 G	24	17	43	40 J	28

Niettegenstaande ongeveer de helft van de verenigingen de financiële situatie in de loop van het jaar zag verslechteren (zie supra), **bleven financiële moeilijkheden als dusdanig grotendeels uit. 1 vereniging op de 10** verklaart in de afgelopen 12 maanden één of meerdere keren haar betalingsverplichtingen niet te hebben kunnen naleven. Dit laatste **wel voornamelijk als gevolg van de coronacrisis. Hoofdzakelijk het lang moeten wachten tot overheidssubsidies worden uitbetaald** of de **moeilijkheid om subsidies te krijgen**, liggen aan de basis van de financiële moeilijkheden.

FINANCIËLE MOEILIKHEDEN

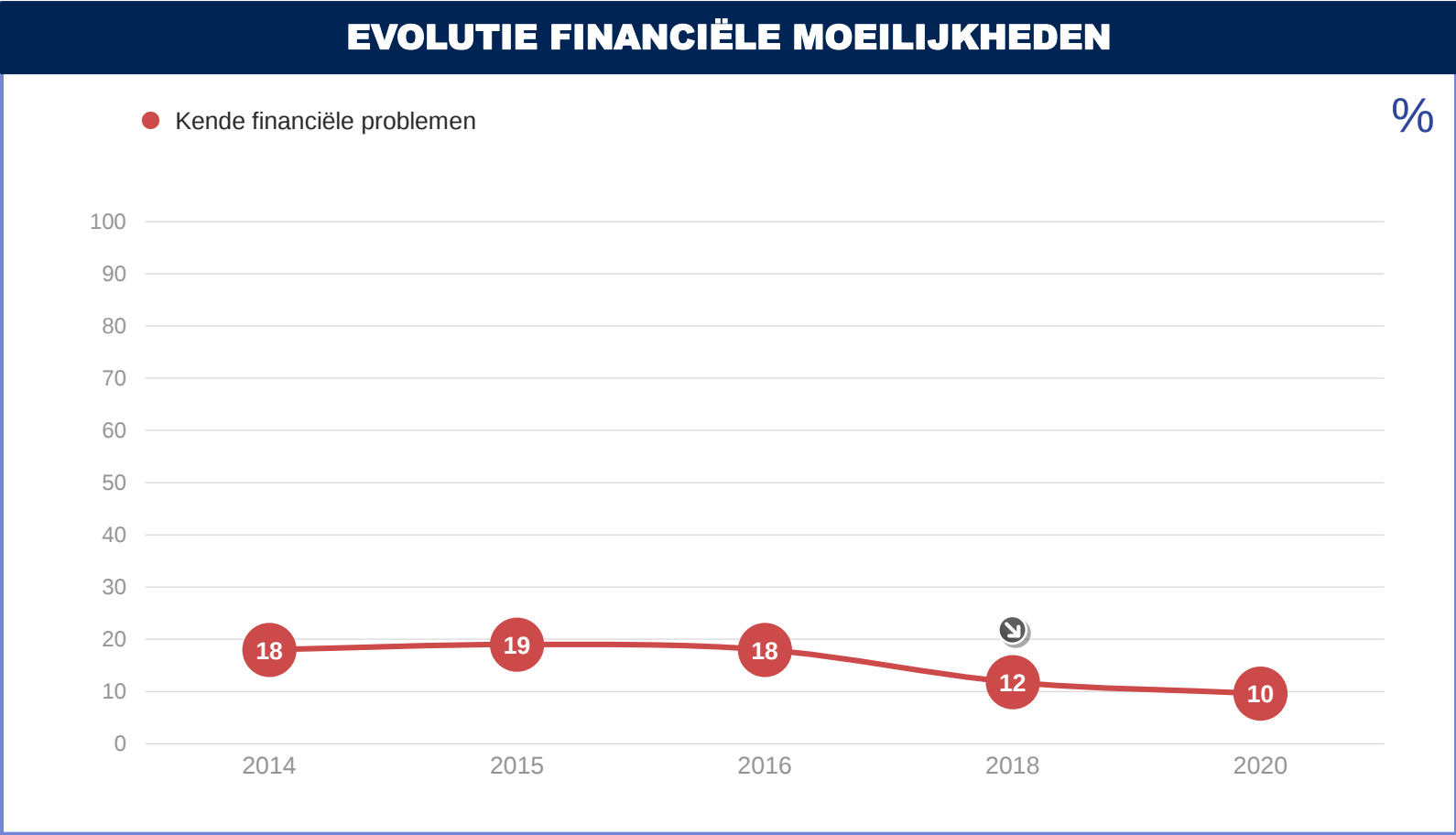

SITUATIES DIE MEDE AAN DE BASIS LAGEN VAN FINANCIËLE MOEILIKHEDEN		%
De moeilijkheid om subsidies te krijgen		73
Te weinig werkkapitaal		63
Moeilijkheid inschatten inkomsten		50
Te lang wachten op uitbetaling subsidies		41
Vermindering overheidssubsidies		40
Daling inkomsten uit giften particulieren		39
Schommelingen in de vraag naar de goederen en diensten die verkocht worden door de vereniging		37
Te veel tijd tussen inkomsten en actie		33
Daling inkomsten uit giften bedrijven		28
Andere		42

Basis: Kende financiële problemen (n=67)

De coronacrisis als dusdanig heeft **niet geleid tot een toename van het aantal verenigingen met financiële problemen** (d.w.z. het aantal verenigingen dat minstens één keer een betalingsverplichting niet kon naleven). Hun aandeel ligt in lijn met het cijfer uit 2018.

FINANCIËLE MOEILIKHEDEN

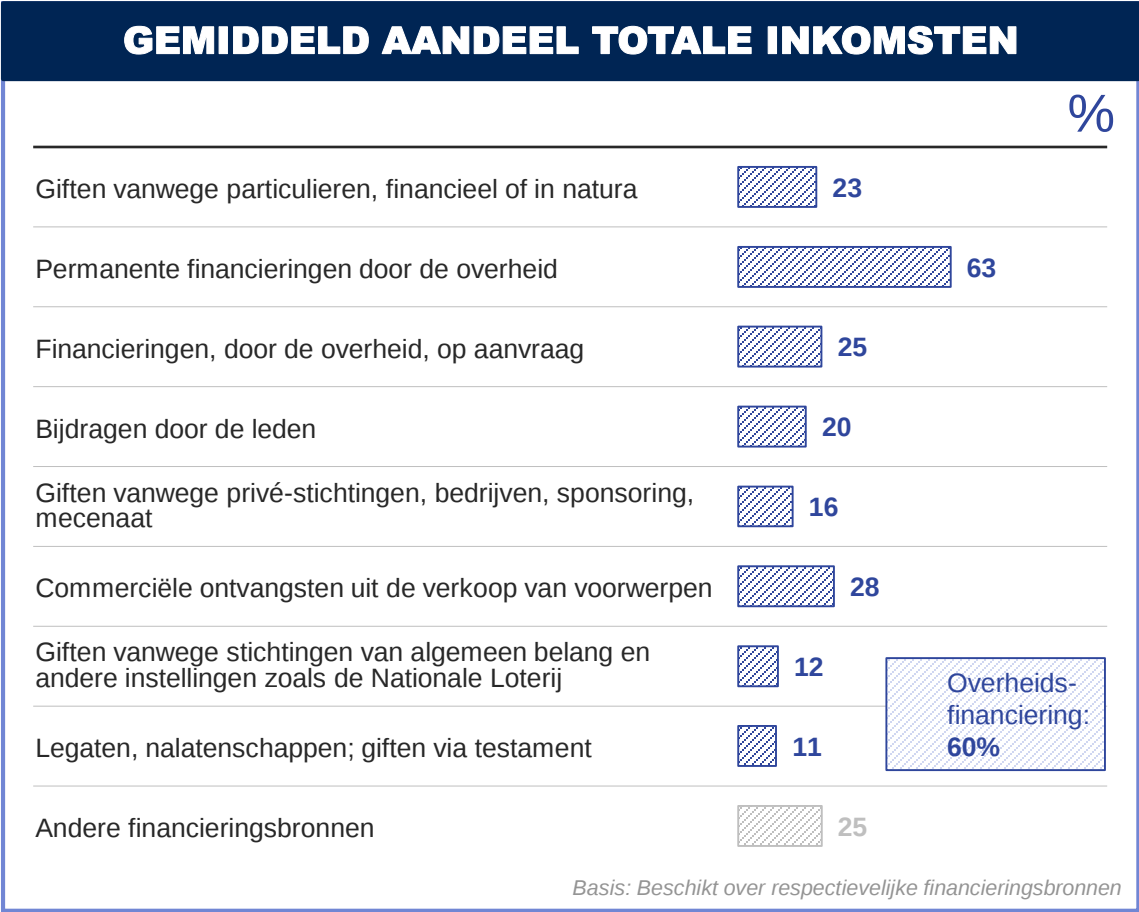
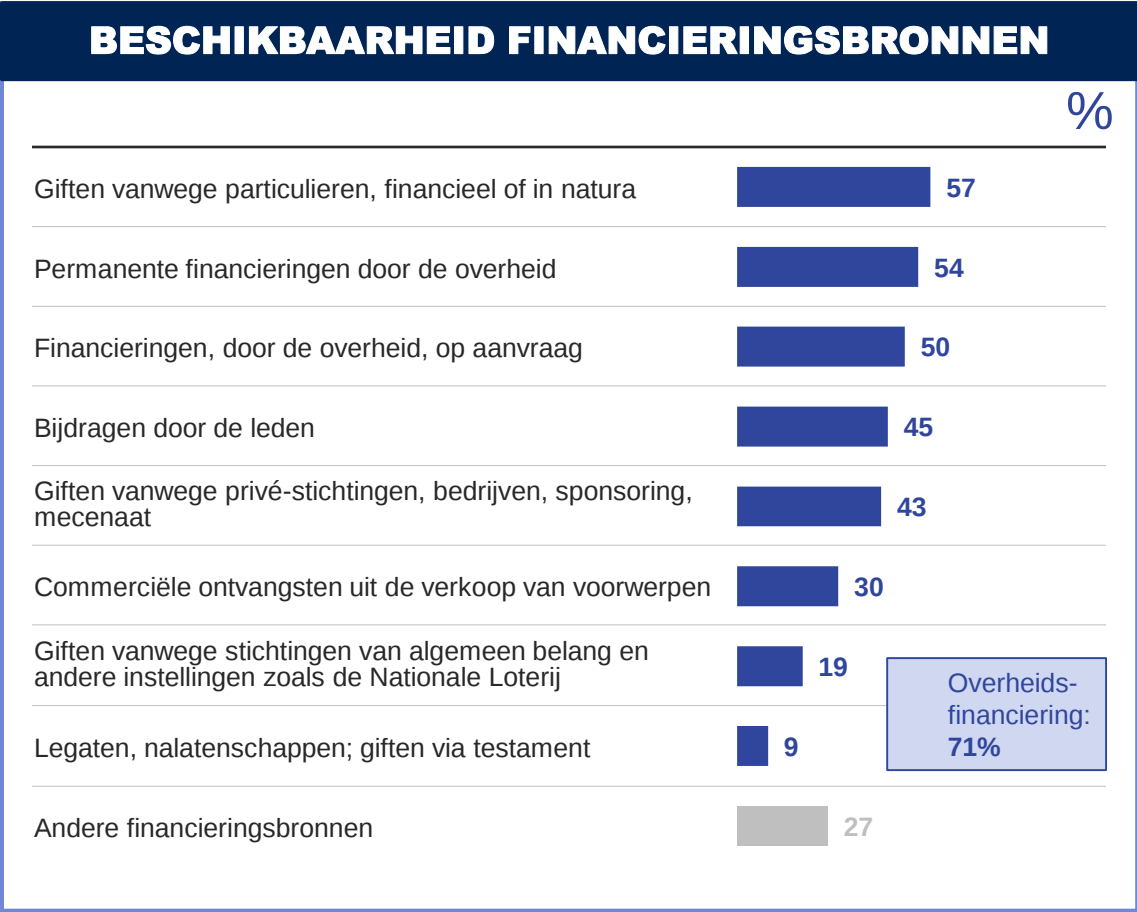
Franstalige verenigingen en verenigingen actief in de culturele en recreatieve sector, en kleine verenigingen kennen het vaakst financiële problemen.

FINANCIËLE MOEILIKHEDEN

	TOTAL	TAAL		SECTOR					GROOTTE VERENIGING		
	(n=700)	NL (n=350) – (A)	FR (n=350) – (B)	Sociaal (n=220) – (C)	Gezondheid (n=170) – (D)	Cultuur & Recreatie (n=130) – (E)	Milieu & Dierenwelzijn (n=80) – (F)	Ontwikkelings-samenwerking (n=100) – (G)	Zeer groot (n=60) – (H)	Groot (n=220) – (I)	Klein (n=420) – (J)
Financiële problemen in voorbij 12 maanden	10	6	13 A	12 D	4	17 DG	7	5	2	8	12 H
Financiële problemen door Corona	8	4	11 A	9 D	3	16 CDFG	6	5	2	5	10 HI

7 op de 10 verenigingen konden in het afgelopen jaar een beroep doen op steun vanwege de overheid, via permanente financiering (54%) en/of via financiering (50%) op aanvraag. Geen enkel andere financieringsbron vertegenwoordigt relatief gezien zulk een belangrijk aandeel van de totale inkomsten, als de permanente financiering door de overheid. Bij de verenigingen die er een beroep op (kunnen) doen vertegenwoordigt ze gemiddeld maar liefst 63% van de totale inkomsten.

FINANCIERINGSBRONNEN

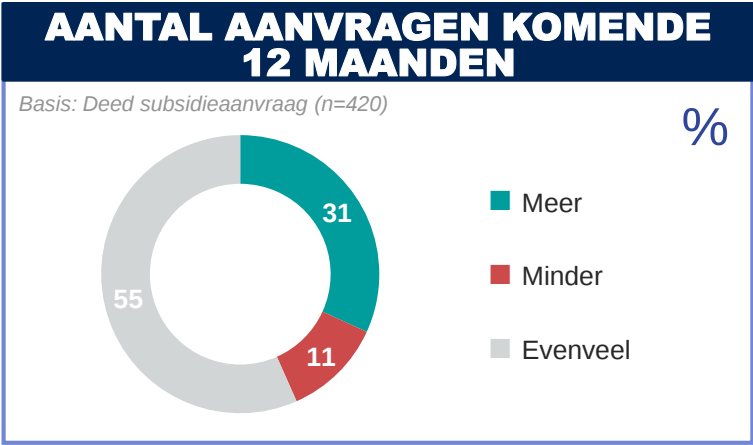
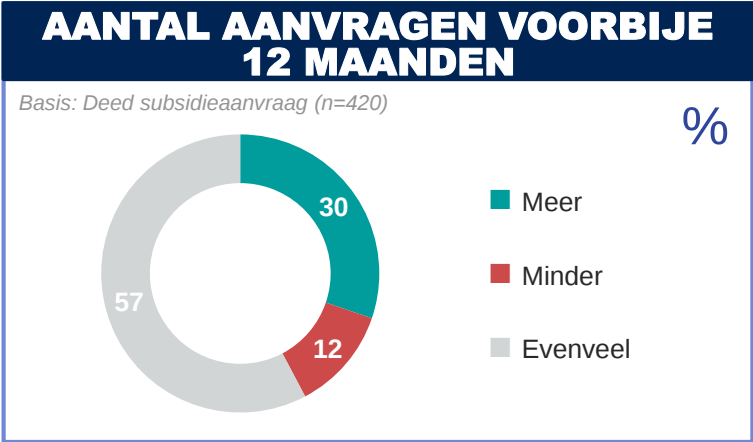
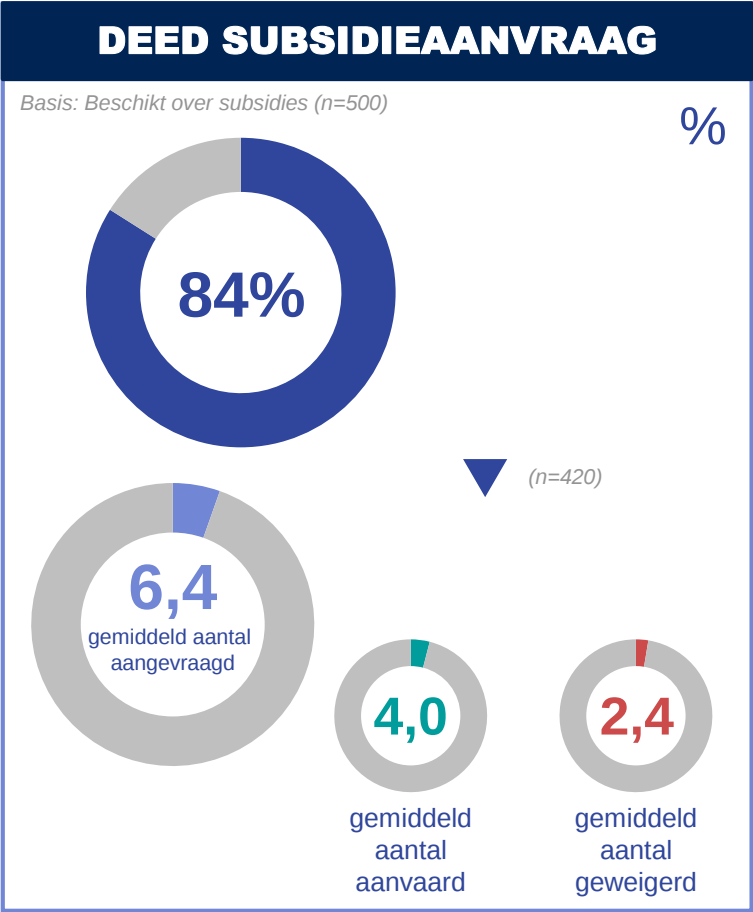
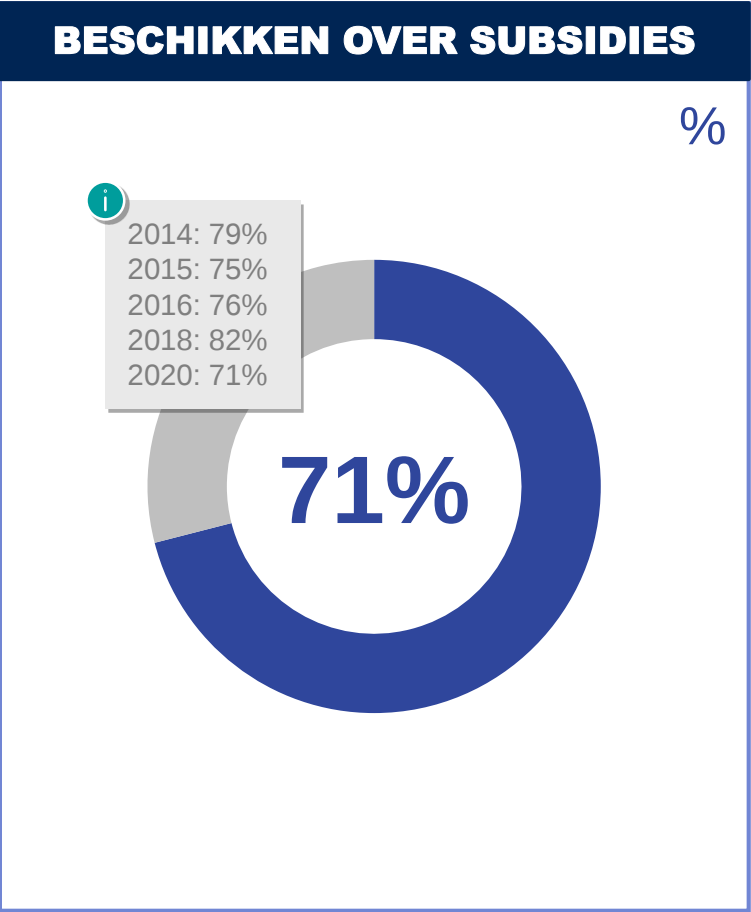
Verenigingen actief op het vlak van **milieu / dierenwelzijn en ontwikkelingssamenwerking beschikken het minst vaak over overheidssubsidies**. Ze doen relatief **vaker een beroep op bijdragen door leden en commerciële ontvangsten**. Zeer grote en grote verenigingen kunnen zich vaker dan kleine, beroepen op permante overheidssubsidies.

FINANCIERINGSBRONNEN

	TOTAL (n=700)	TAAL		SECTOR					GROOTTE VERENIGING		
		NL (n=350) – (A)	FR (n=350) – (B)	Sociaal (n=220) – (C)	Gezondheid (n=170) – (D)	Cultuur & Recreatie (n=130) – (E)	Milieu & Dierenwelzijn (n=80) – (F)	Ontwikkelings-samenwerking (n=100) – (G)	Zeer groot (n=60) – (H)	Groot (n=220) – (I)	Klein (n=420) – (J)
Giften vanwege particulieren, financieel of in natura	57	65 B	50	53 E	59 E	38	60 E	87 CDEF	50	49	63 I
Overheidsfinanciering	71	73	70	77 FG	74 F	75 F	56	63	97 J	93 J	56
Permanente financieringen door de overheid	54	55	52	66 EFG	60 FG	55 G	42 G	23	95 J	86 J	31
Financieringen, door de overheid, op aanvraag	50	48	51	53	45	54	43	49	51	62 J	43
Bijdragen door de leden	45	47	43	36	44	51 C	54 C	50 C	38	39	49 I
Giften vanwege privé-stichtingen, bedrijven, sponsoring, mecenaat	43	53 B	32	45 E	48 E	25	38	53 E	41	47	40
Commerciële ontvangsten uit de verkoop van voorwerpen	30	37 B	23	28	22	31	37 D	40 D	32	29	30
Giften vanwege stichtingen van algemeen belang en andere instellingen zoals de Nationale Loterij	19	20	19	25 G	22 G	17	16	8	33 J	21	16
Legaten, nalatenschappen; giften via testament	9	10	8	12 E	13 E	3	7	7	17 J	14 J	6
Andere financieringsbronnen	27	27	26	27	27	30 G	31	17	22	31	26

De verenigingen die in de afgelopen 12 maanden een subsidieaanvraag indienden, deden dit **gemiddeld 5 keer**. Er werden hierbij gemiddeld genomen iets meer **aanvragen aanvaard, dan geweigerd**. De meerderheid van de verenigingen (57%) stelt dat de **coronacrisis geen impact had op hun initiële subsidieaanvragen, noch op hun toekomstige aanvragen, daar waar 30% stelt dat de crisis het aantal subsidieaanvragen heeft verhoogd en zal verhogen**.

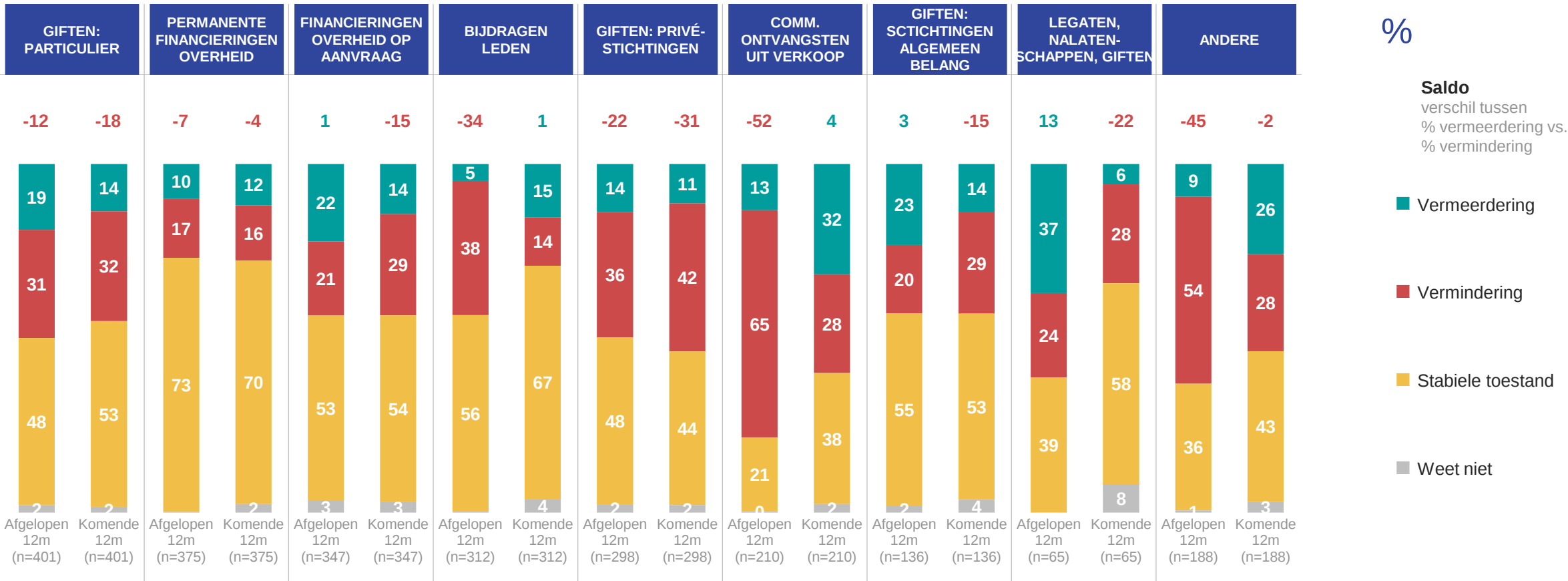
OVERHEIDSSUBSIDIES

Basis: Totale steekproef (n=700)
Vraag: Q12. Kunt u mij vertellen of uw vereniging het afgelopen jaar kon beschikken over elk van de volgende financieringsbronnen? | Q34b. Hoeveel subsidieaanvragen heeft uw vereniging in de voorbije 12 maanden ingediend bij verschillende instanties, zoals overheidsinstanties, stichtingen van algemeen belang, de Nationale Loterij, privéstichtingen en bedrijven? | Q34ba. Heeft u als gevolg van de coronacrisis in de voorbije 12 maanden meer, minder of evenveel subsidieaanvragen ingediend dan oorspronkelijk gepland? | Q34bb. Denkt u als gevolg van de coronacrisis in de komende 12 maanden meer, minder of evenveel subsidieaanvragen in te dienen dan oorspronkelijk gepland? | Q35 U vertelde dat uw instelling in de voorbije 12 maanden subsidieaanvraag/subsidieaanvragen indiende bij allerlei instanties.

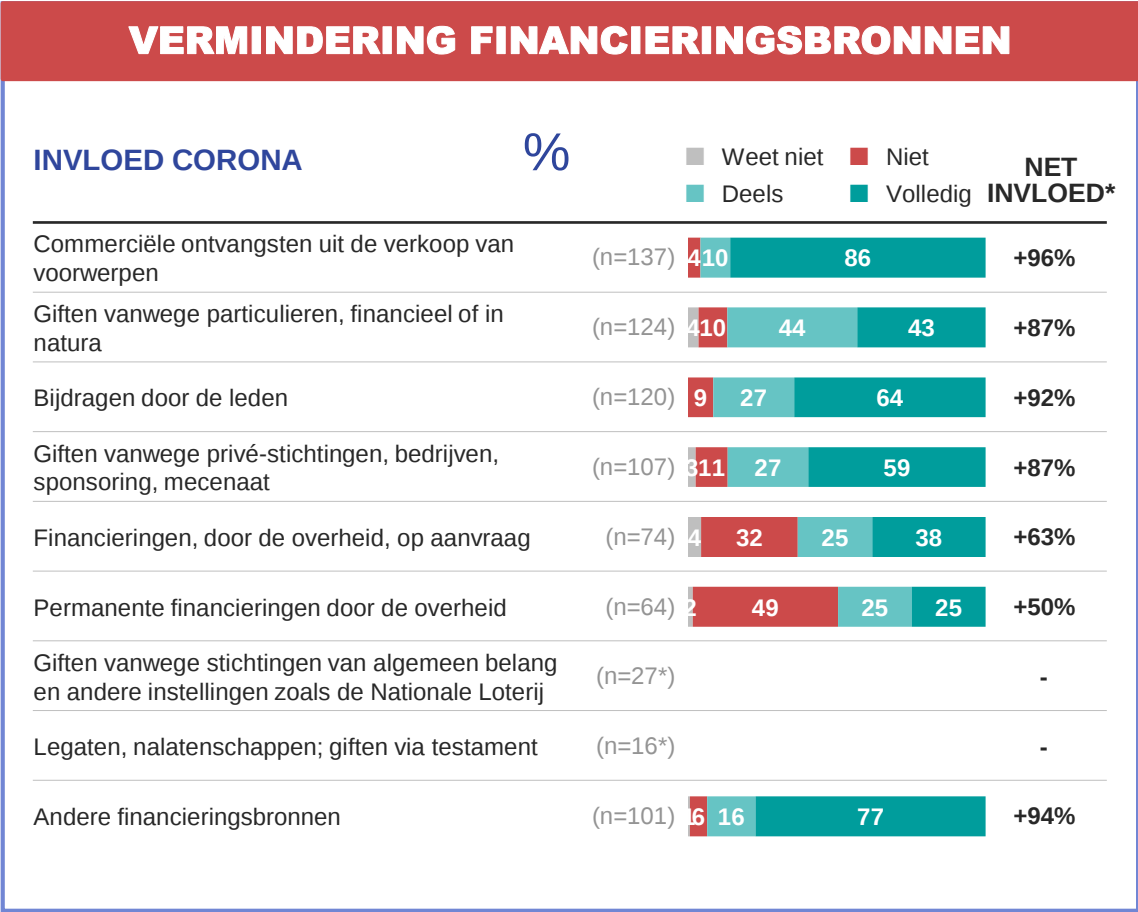
Ook wat **de evolutie van de diverse financieringsbronnen** over het afgelopen jaar betreft, oogt het beeld **niet rooskleurig** en wordt de **negatieve trend** inzake financiële situatie (zie supra) verder onderschreven. Met name **bijdragen door leden** en **commerciële ontvangsten** zijn onderhevig aan de **meest uitgesproken negatieve beweging**. Ook over de komende 12 maanden laat men zich over het algemeen **somber** uit. Men verwacht een heropleving van de bijdragen door leden en van de commerciële ontvangsten uit verkoop, maar men voorziet een daling van de financieringen van de overheid op aanvraag en van (alle soorten) giften.

EVOLUTIE FINANCIERINGSBRONNEN – VERLEDEN / TOEKOMST 2020

De oorzaak van deze negatieve evolutie(s) hoeft niet al te ver gezocht te worden. De coronacrisis wordt hier duidelijk met de vinger gewezen. Wel iets minder uitgesproken als het gaat om subsidies.

IMPACT CORONACRISIS FINANCIERINGSBRONNEN

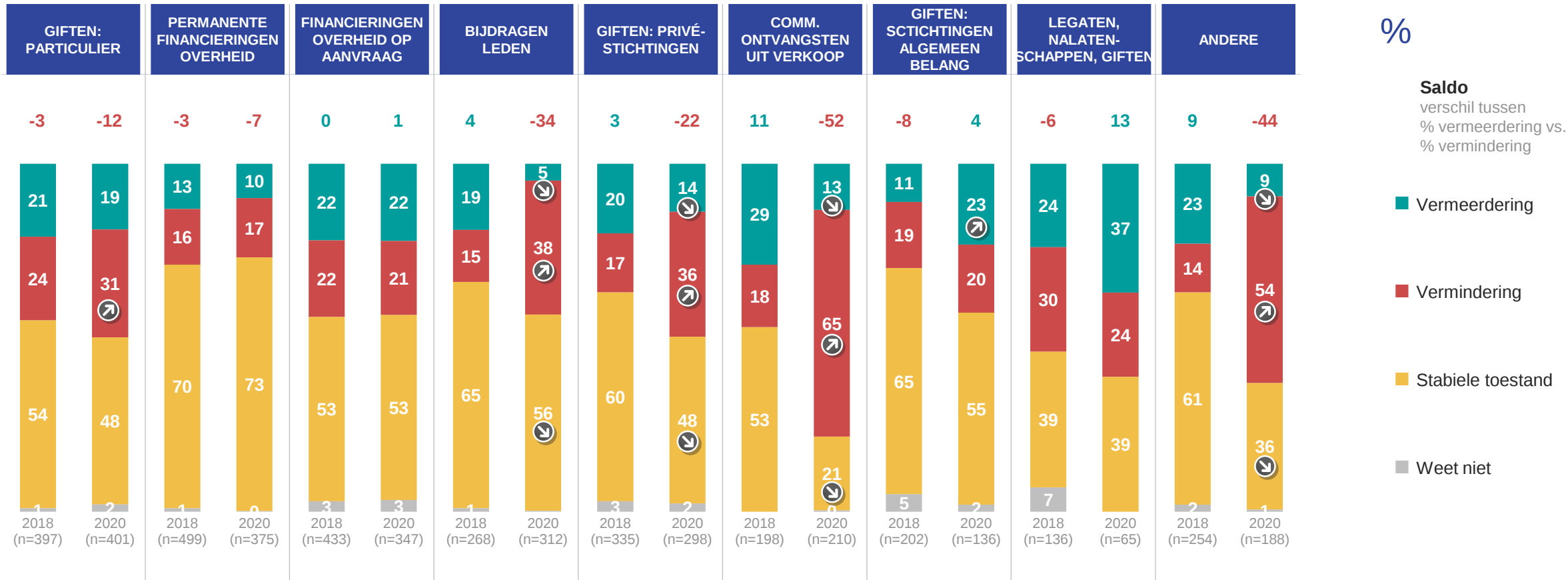

*Kleine steekproef!

Basis: Verenigingen die vermindering financieringsbron constateren
Vraag: Q13a. Hebt u in de loop van de voorbije 12 maanden een vermeerdering, een vermindering of een stabiele toestand geconstateerd voor wat betreft de volgende financieringsbronnen? | Q13aa. Gelieve nu voor elk van volgende veranderingen in de financieringsbronnen aan te geven in welke mate ze volgens u het gevolg zijn van de coronacrisis?
*Net Invloed: som deels + volledig

Vergelijken we de **evolutie over het afgelopen jaar met 2018**, dan wordt opnieuw heel duidelijk **dat 2020 allesbehalve een normaal jaar is**. De evolutie van de financieringsbronnen is overwegend uitgesproken negatief. Enkel de giften door stichtingen van algemeen belang tonen een duidelijke verbetering in vergelijking met 2018.

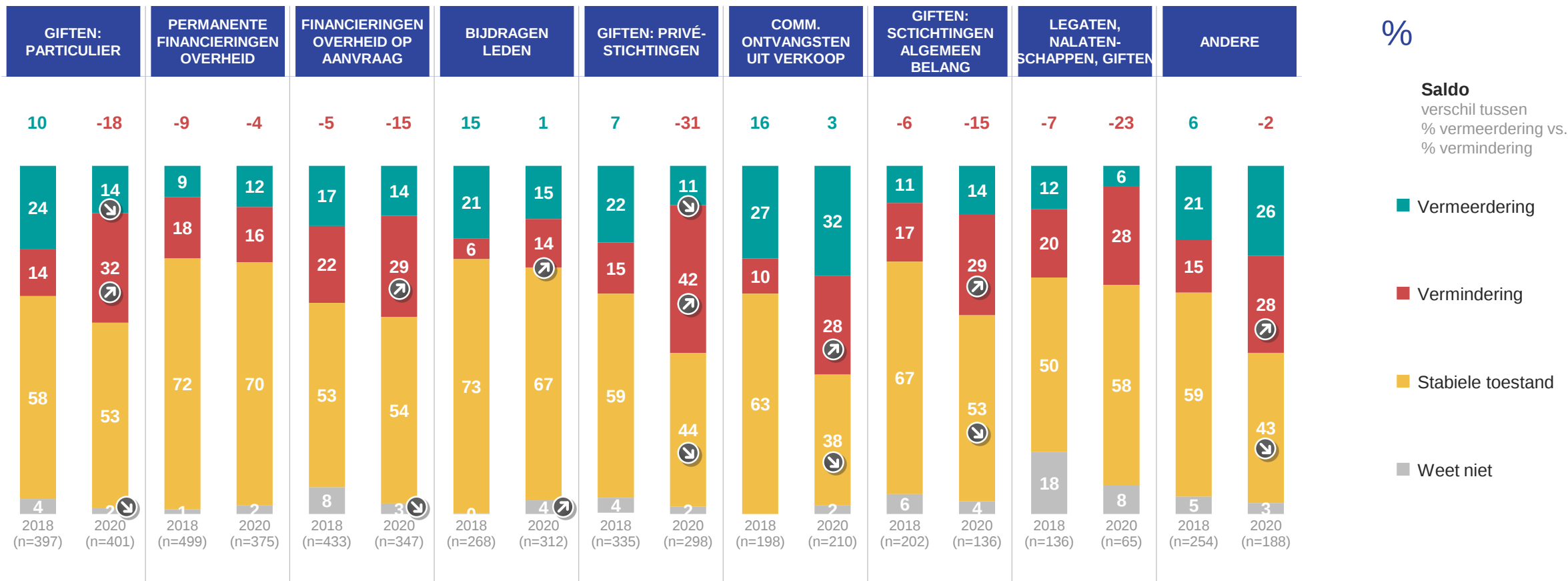
FINANCIERINGSBRONNEN – SITUATIE AFGELOPEN 12 MAANDEN 2018 VS 2020

Basis: Verenigingen die beschikken over specifieke financieringsbron
Vraag: Q13a. Hebt u in de loop van de voorbije 12 maanden een vermeerdering, een vermindering of een stabiele toestand geconstateerd voor wat betreft de volgende financieringsbronnen?

Ook over de **evolutie van de financieringsbronnen in de toekomst** laat men zich **doorgaans minder optimistisch uit dan in 2018**.

FINANCIERINGSBRONNEN – SITUATIE KOMENDE 12 MAANDEN 2018 VS 2020

ORGANISATORISCHE IMPACT CORONACRISIS

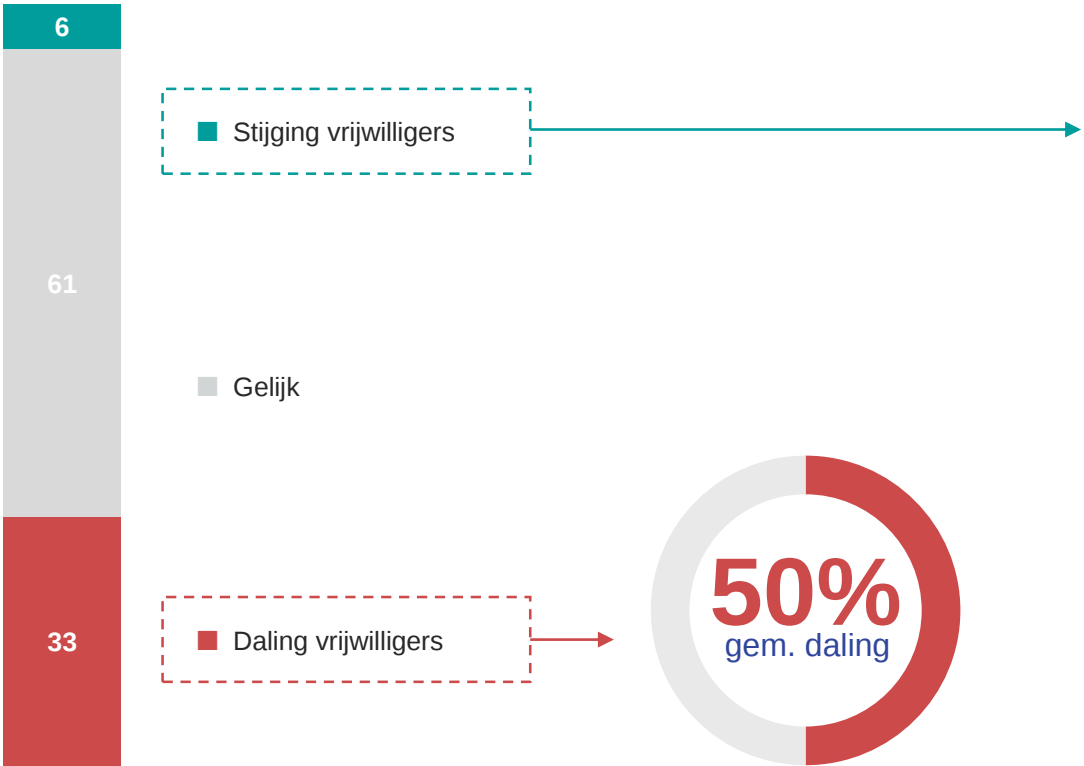
b

2.2. Impact coronacrisis

De daling van het aantal vrijwilligers bij een derde van de verenigingen, blijkt bovendien **zeer substantieel**. Deze verenigingen stellen dat ze het gemiddeld met de helft minder (50%) vrijwilligers moeten doen sinds het uitbreken van de coronacrisis.

IMPACT CORONACRISIS AANTAL VRIJWILLIGERS

VRIJWILLIGERS GEWIJZIGD

Denkt u dat deze nieuwe vrijwilligers actief zullen blijven bij uw vereniging?

Basis: zien stijging aantal vrijwilligers (n=34*)

Aantal respondenten

Ja, gedurende enkele maanden	N=19
Ja, gedurende lange tijd ook wanneer de coronacrisis voorbij is	N=11
Neen	n=2
Weet ik niet	N=2

*Kleine steekproef!

38 Basis: Verenigingen met vrijwilligers (n=582)
Vraag: Q36a. Is het aantal vrijwilligers actief in uw vereniging gewijzigd sinds het uitbreken van de coronacrisis? | Q36aa. Bij benadering, met hoeveel % is het aantal vrijwilligers GEDAALD/GESTEGEN sinds het uitbreken van de coronacrisis? | Q36aaa Denkt u dat deze nieuwe vrijwilligers actief zullen blijven bij uw vereniging?

De daling van het aantal vrijwilligers is het meest substantieel in de sociale sector. Ook (zeer) grote verenigingen zagen vaker dan kleine verenigingen het aantal vrijwilligers dalen.

IMPACT CORONACRISIS

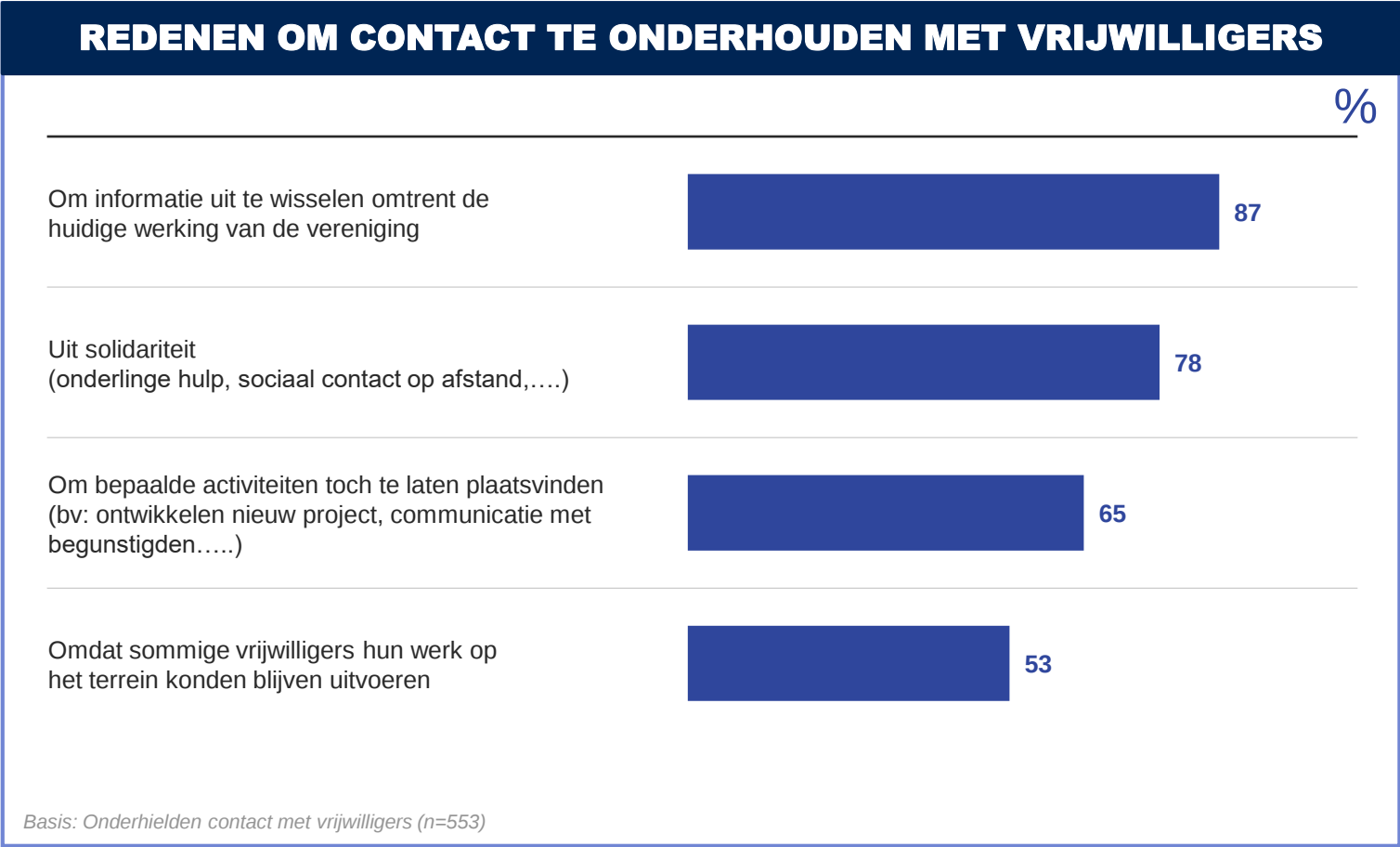
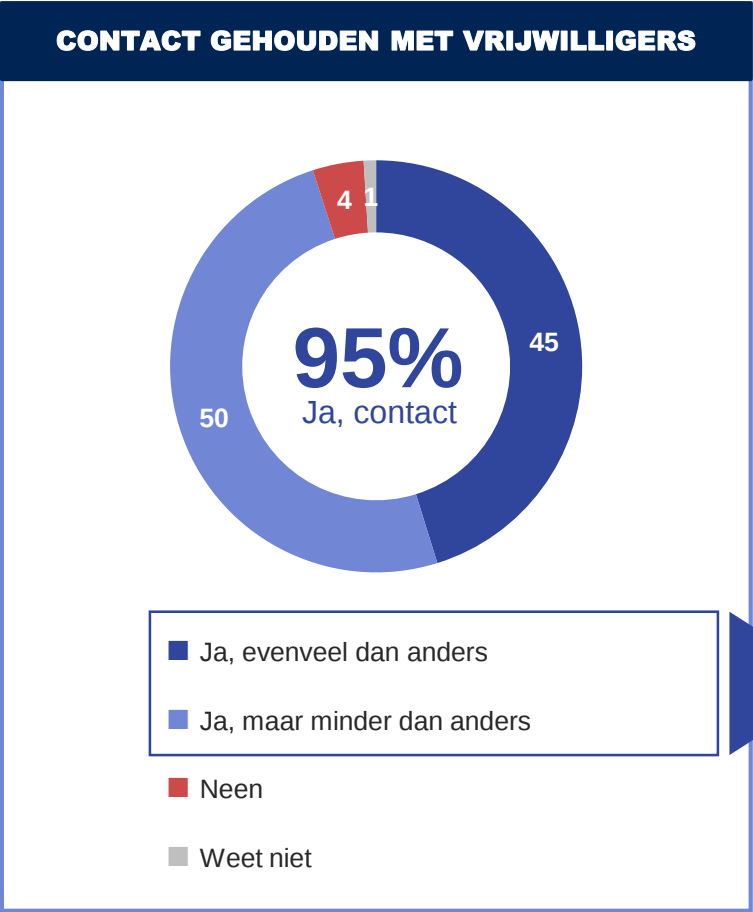
	TOTAL	TAAL		SECTOR					GROOTTE VERENIGING		
		NL	FR	Sociaal	Gezondheid	Cultuur & Recreatie	Milieu & Dierenwelzijn	Ontwikkelings-samenwerking	Zeer groot	Groot	Klein
		(A)	(B)	(C)	(D)	(E)	(F)	(G)	(H)	(I)	(J)
	(n=582)	(n=319)	(n=263)	(n=172)	(n=138)	(n=110)	(n=68)	(n=95)	(n=48*)	(n=165)	(n=396)
# VRIJWILLIGERS GEWIJZIGD**											
Ja, gedaald	33	39 B	25	40 FG	37 G	34 G	24	17	43	40 J	28

Basis: **Verenigingen met vrijwilligers (n=582)
Vraag: Q36a. Is het aantal vrijwilligers actief in uw vereniging gewijzigd sinds het uitbreken van de coronacrisis?

*Kleine steekproef!

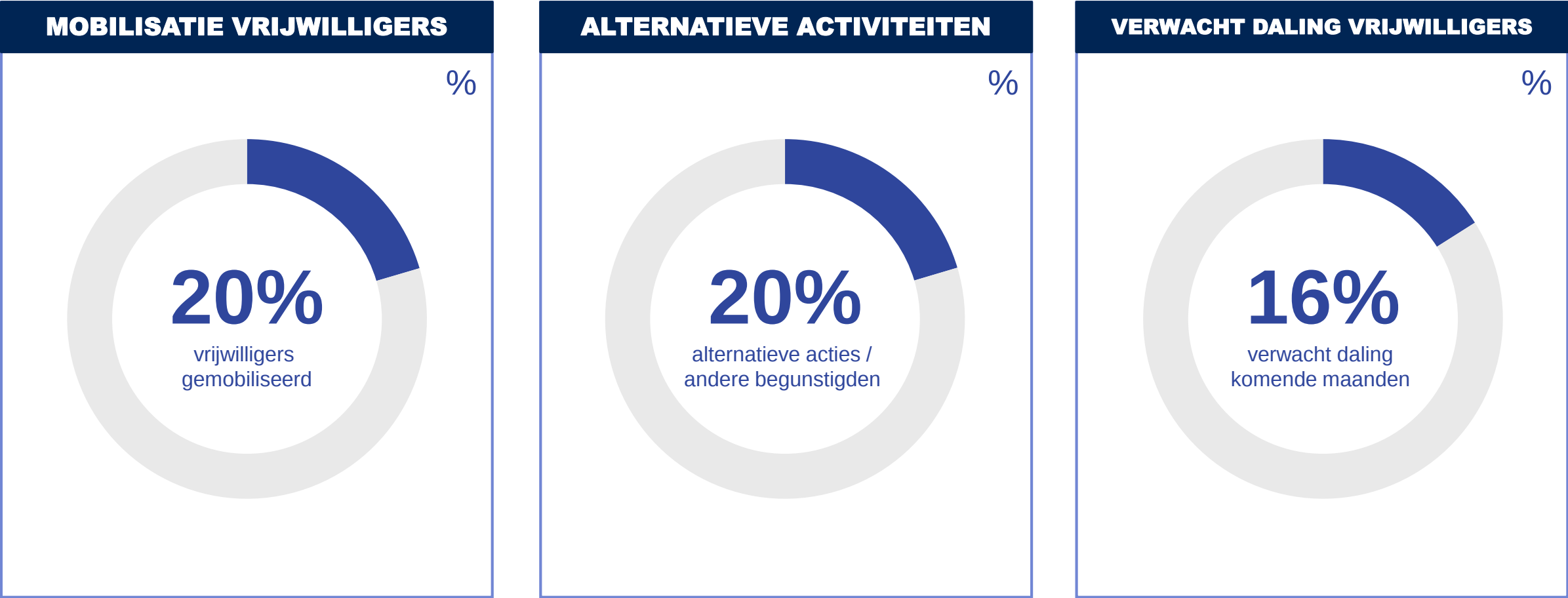
De overgrote meerderheid van verenigingen (95%) die met vrijwilligers werken, hebben zich sinds het uitbreken van de coronacrisis **ingezet om het contact met deze vrijwilligers te onderhouden**. Het aantal verenigingen waarbij dit evenveel dan anders (45%), als minder dan anders (50%) gebeurde, is ongeveer gelijk. **Veruit de voornaamste reden om contact te houden was de uitwisseling van informatie**.

CONTACT MET VRIJWILLIGERS

1 vereniging op de 5 met vrijwilligers (20%) heeft als gevolg van de coronacrisis specifiek vrijwilligers gemobiliseerd om de banden met leden/begunstigden te onderhouden. Bij eenzelfde aantal (20%) hebben vrijwilligers zich ingezet voor activiteiten die buiten de normale werking van de vereniging vallen. 16% verwacht de komende maanden nog een daling van het aantal vrijwilligers als gevolg van de coronacrisis.

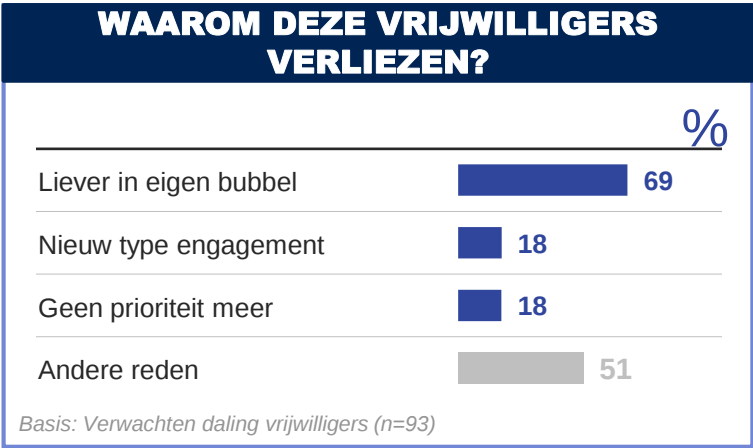
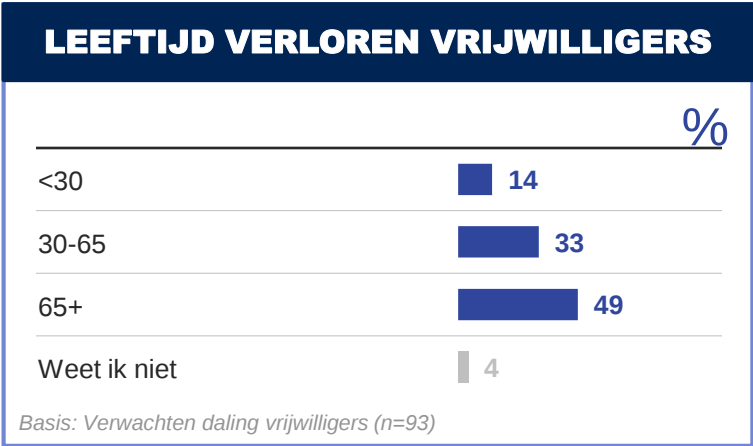
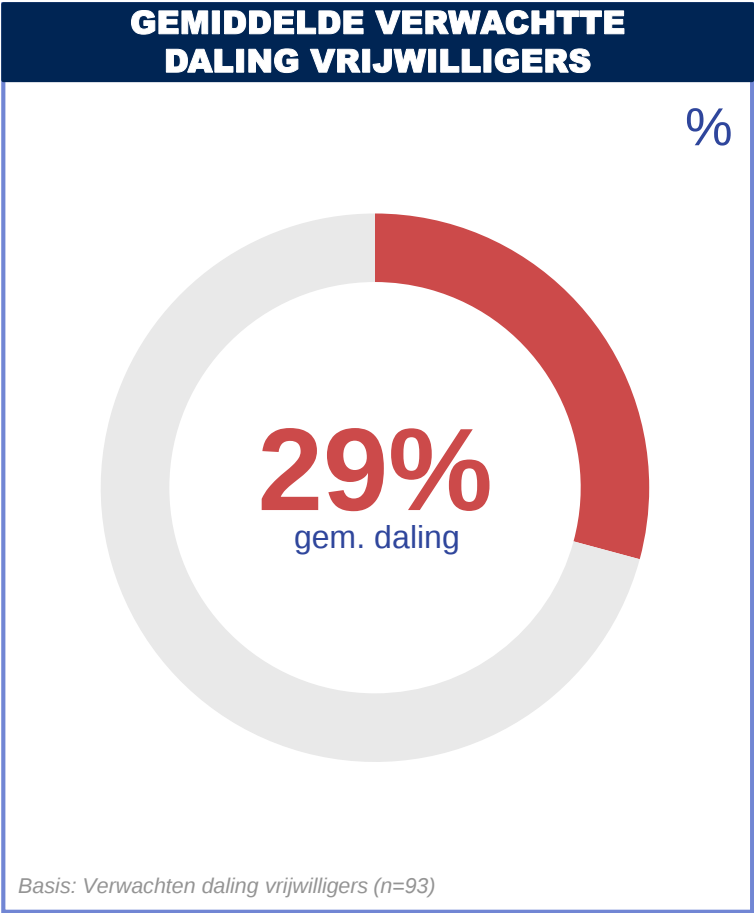
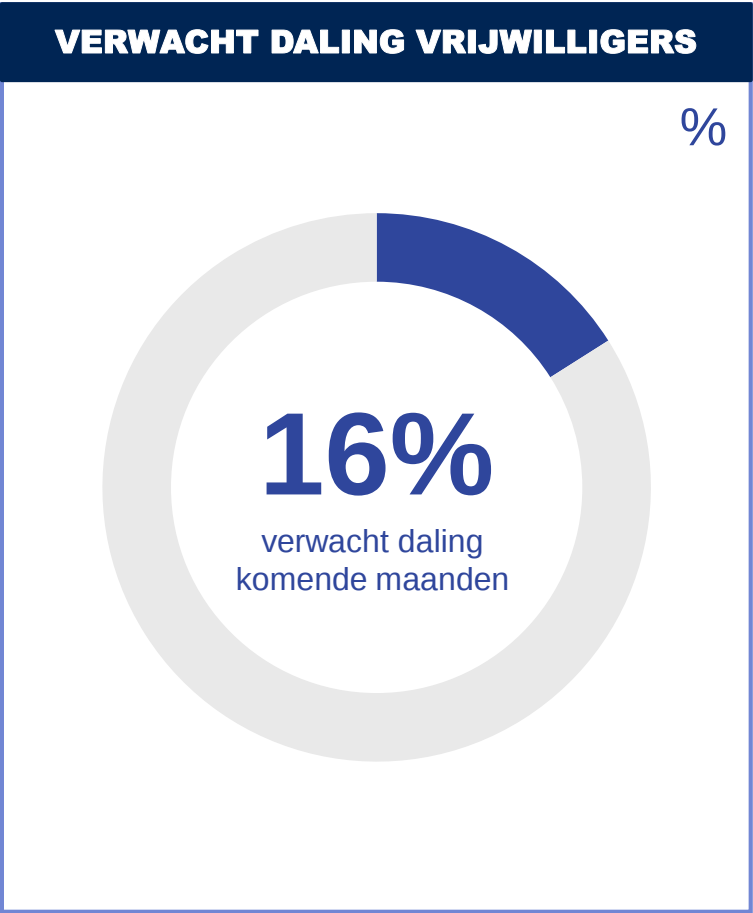
IMPACT CORONACRISIS TAKEN/AANTAL VRIJWILLIGERS

Basis: Verenigingen met vrijwilligers (n=582)
Vraag: Q36d Heeft uw vereniging als gevolg van de coronacrisis specifiek vrijwilligers gemobiliseerd om de banden met uw leden en / of begunstigden te onderhouden? | Q36f. Hebben uw vrijwilligers zich sinds de start van de coronacrisis ingezet voor activiteiten die buiten de normale werking van uw vereniging vallen, of die gericht zijn op andere personen dan de eigen leden en/of begunstigden? | Q36g Verwacht u in de komende maanden nog een daling van het aantal vrijwilligers in uw vereniging als gevolg van de coronacrisis?

Verwacht men een daling van het aantal vrijwilligers, dan is dit gemiddeld met ongeveer een 1/3 (29%). Men denkt dat voornamelijk vrijwilligers in de leeftijdscategorie 65+ zullen afhaken. Dit met name omdat ze leeftijdsgewijs tot de een risicogroep behoren en bijgevolg liever in de eigen sociale bubbel blijven.

IMPACT CORONACRISIS TAKEN / AANTAL VRIJWILLIGERS

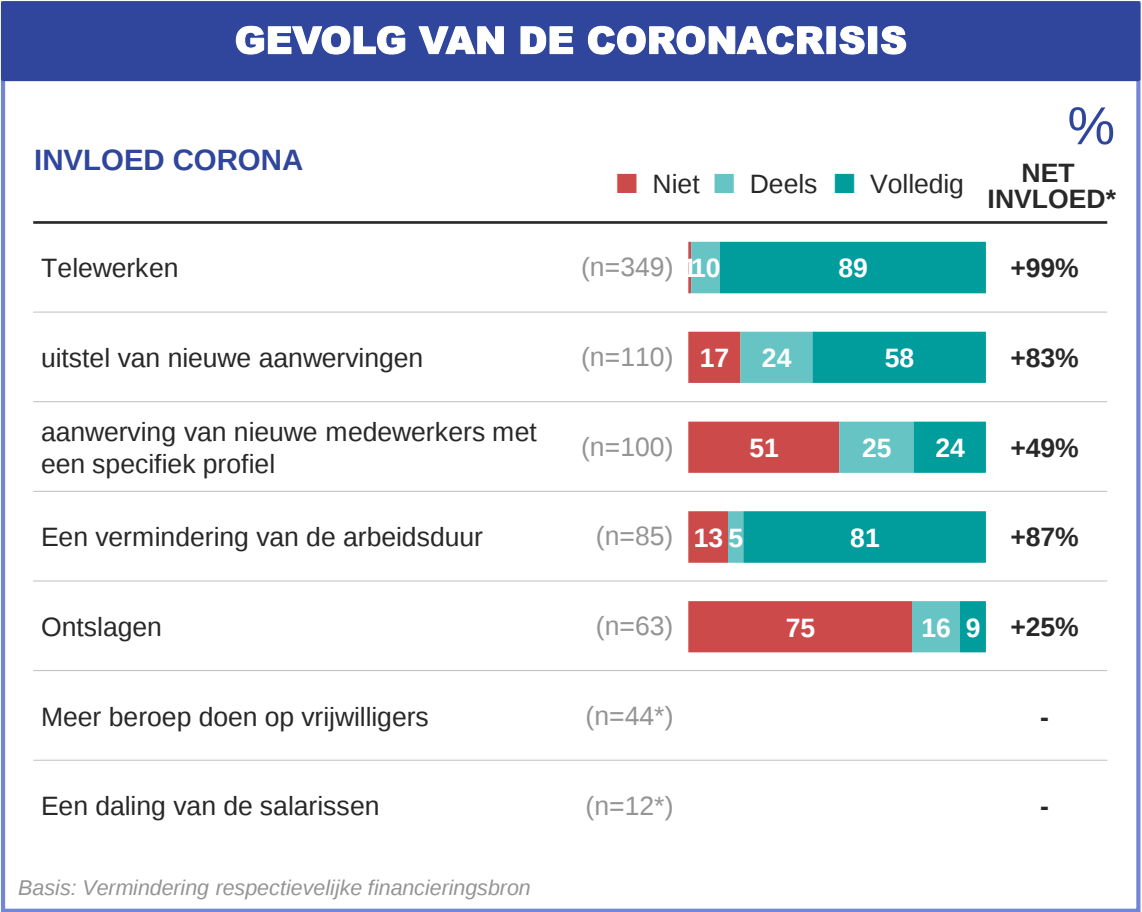
Bovenal in de sociale sector werden vrijwilligers **gemobiliseerd om de banden met leden/begunstigden te onderhouden** en werd het **vaakst ingezet op alternatieve activiteiten en stakeholders**. Ook verwacht men in deze sector relatief **vaker dan elders een daling van het aantal vrijwilligers**.

IMPACT CORONACRISIS TAKEN / AANTAL VRIJWILLIGERS

	TOTAL	TAAL		SECTOR					GROOTTE VERENIGING		
		NL	FR	Sociaal	Gezondheid	Cultuur & Recreatie	Milieu & Dierenwelzijn	Ontwikkelings-samenwerking	Zeer groot	Groot	Klein
	(n=582)	(n=319) – (A)	(n=263) – (B)	(n=172) – (C)	(n=138) – (D)	(n=110) – (E)	(n=68) – (F)	(n=95) – (G)	(n=48*) – (H)	(n=165) – (I)	(n=369) – (J)
MOBILISATIE VRIJWILLIGERS											
Ja	20	23	17	26 G	20	19	19	14	6	21 H	22 H
ALTERNATIEVE ACTIVITEITEN											
Ja	20	21	20	29 DFG	15	21	15	16	23	17	21
VERWACHT DALING VRIJWILLIGERS											
Ja	16	18	14	22 DF	12 F	20 F	2	17	22	17	15

Net zoals in het bedrijfsleven werd in de verenigingssector als gevolg van de coronacrisis **massaal overgeschakeld op telewerk** (85%). Voorts werden in beperktere mate **nieuwe aanwervingen uitgesteld** (27%) en ging men over **tot een vermindering van de arbeidsduur** (21%). Aanwervingen van nieuwe medewerkers met een specifiek profiel (24%) waren minder vaak het gevolg van de coronacrisis. Dit geldt tevens voor de ontslagen (15%).

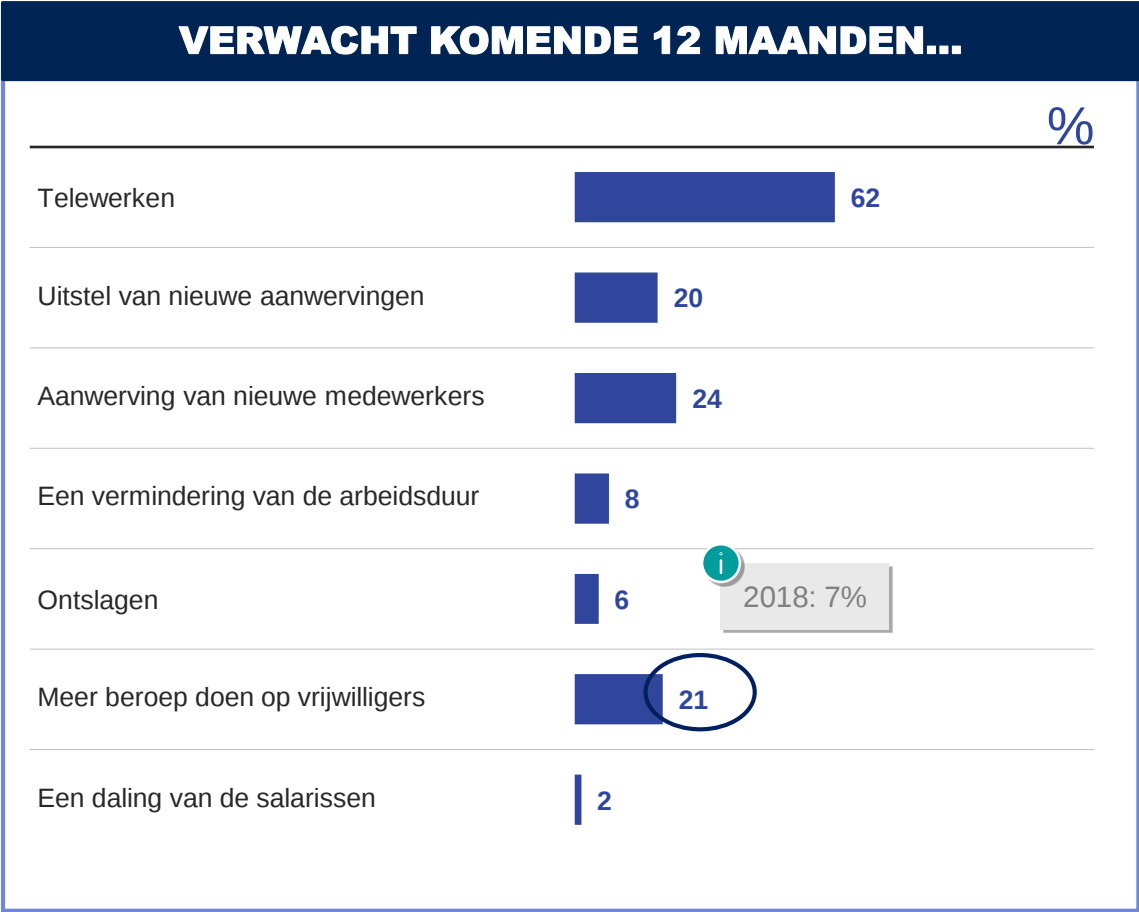
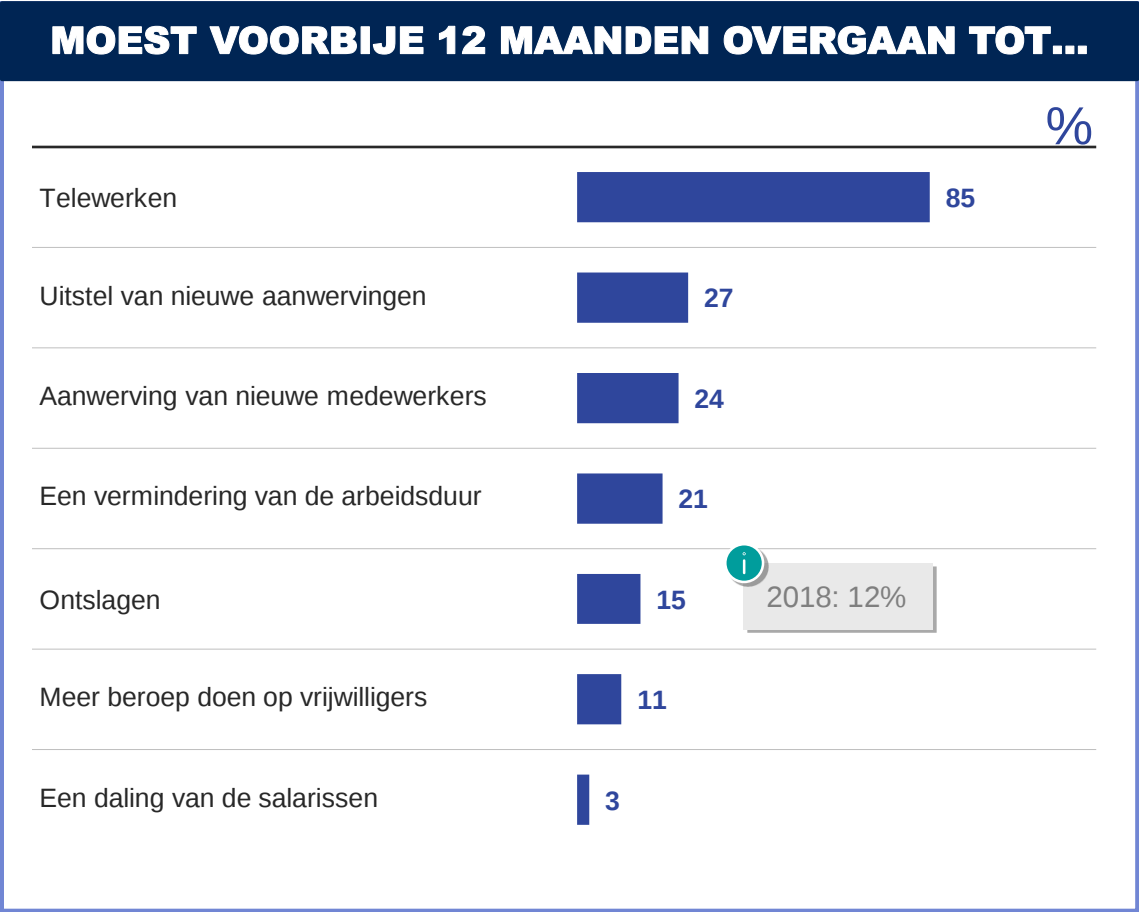
IMPACT PERSONEELSZAKEN

Basis: Beschikken over personeel (n=411)
Vraag: Q37. Wat betreft het personeel van uw vereniging, moest u in de loop van de voorbije 12 maanden overgaan tot ... ? | Q37a. In welke mate waren volgende beslissingen inzake personeelszaken het gevolg van de coronacrisis?
*Net Invloed: som deels + volledig

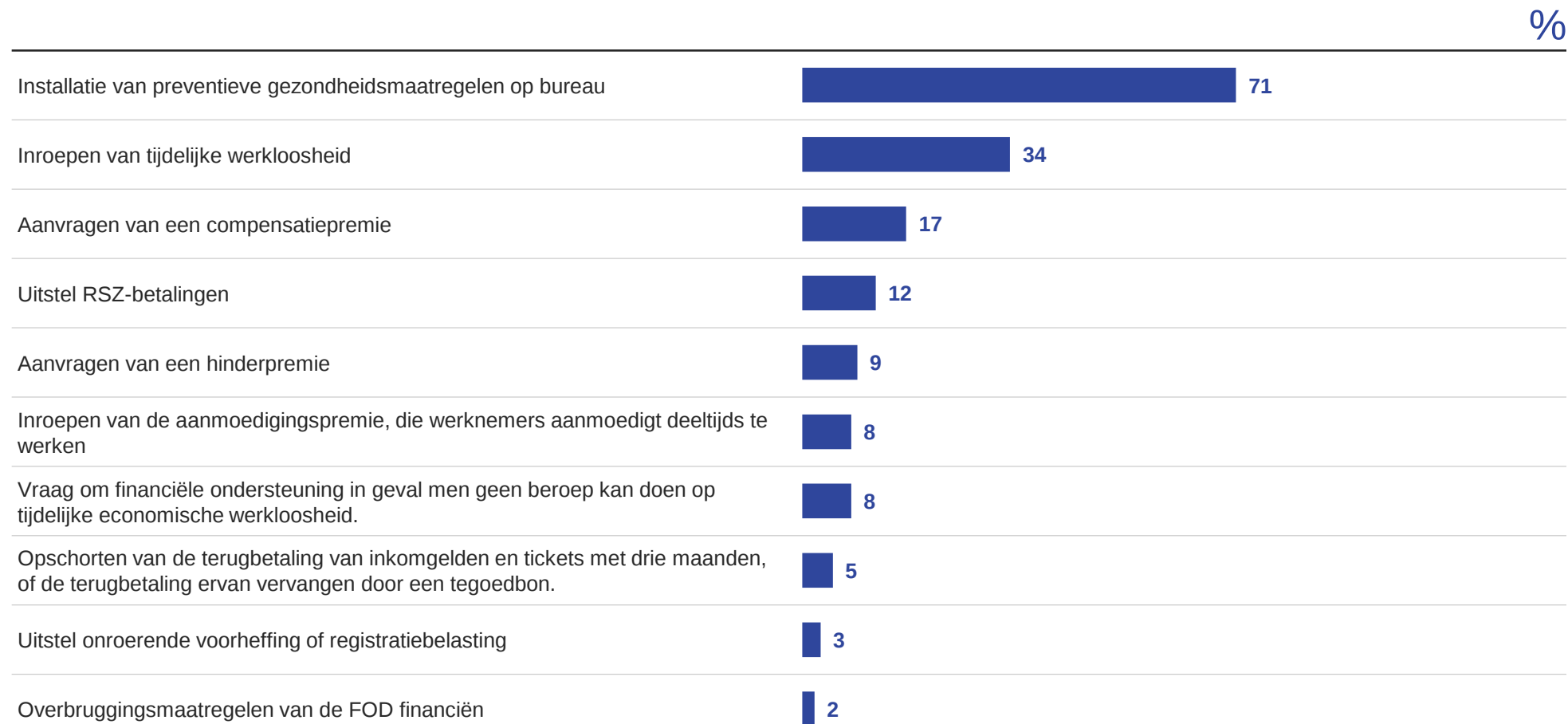
Verwacht wordt dat de **genomen maatregelen wat personeelszaken** betreft in de komende **12 maanden** (al dan niet in beperktere mate) **nog wel een tijdje zullen doorwerken**. Het zich **beroepen op vrijwilligers** zou hierin aan belang winnen.

IMPACT PERSONEELSZAKEN

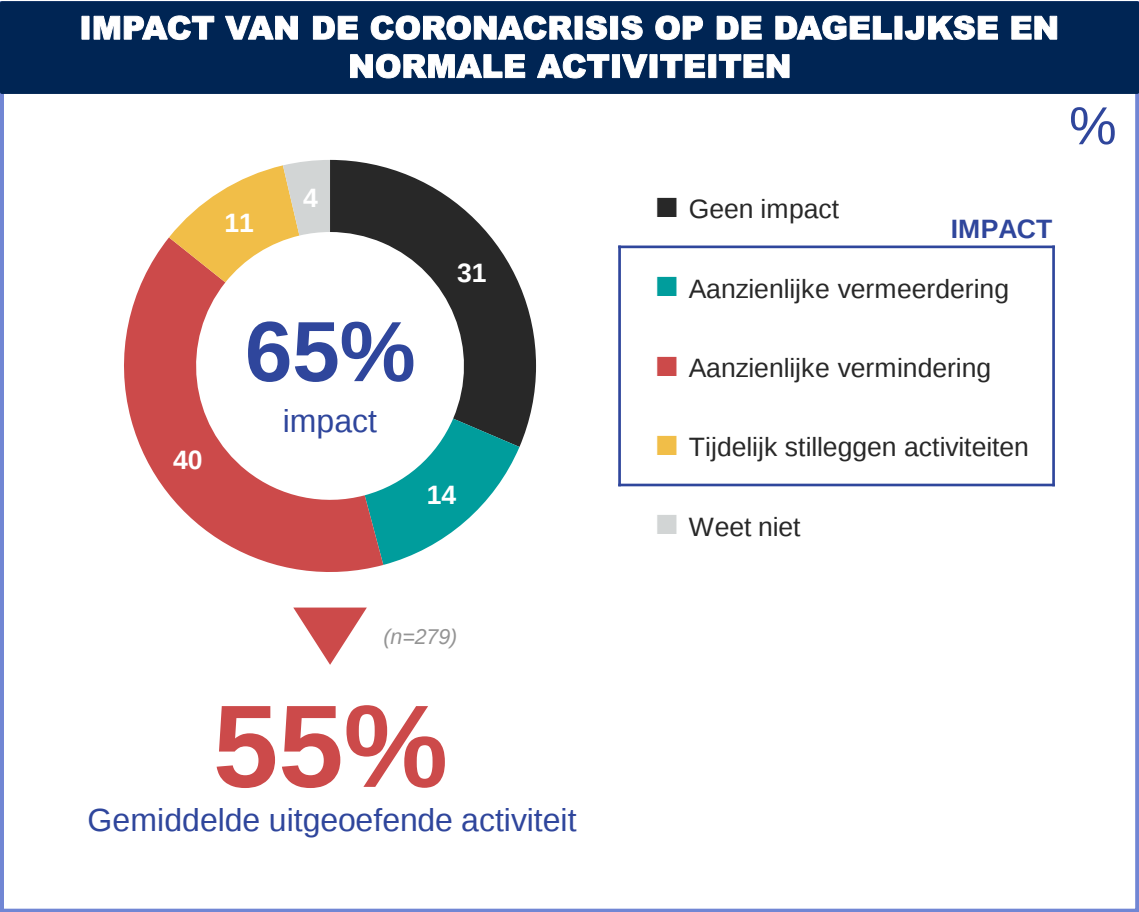
Wat betreft de overheidsmaatregelen is de **‘installatie van preventieve gezondheidsmaatregelen’** veruit het populairst, op afstand gevolgd door **‘inroepen tijdelijke werkloosheid’** en het **‘aanvragen van een compensatiepremie’**.

OVERHEIDSMATREGELEN

In ongeveer 2/3 van de verenigingen (65%) heeft de coronacrisis een impact op de dagelijkse en normale werking van de activiteiten. Voor de helft van de verenigingen is de impact negatief en heeft ze geleid tot een aanzienlijke vermindering van de dagelijkse en normale activiteiten (voor 40% van de verenigingen), of zelfs tot het tijdelijk stilleggen van de activiteiten (10% van de verenigingen). De verenigingen die hun activiteiten verminderd hebben, voerden gemiddeld iets meer dan helft van de normale werking (55%) uit. Ook stelt 45% van de verenigingen nood te hebben aan steun, advies en begeleiding. Met name wat betreft het uitvoeren van activiteiten en de ontvangst van leden, alsook wat betreft de handhaving van financiële partnerschappen.

IMPACT DAGELIJKSE / NORMALE ACTIVITEITEN

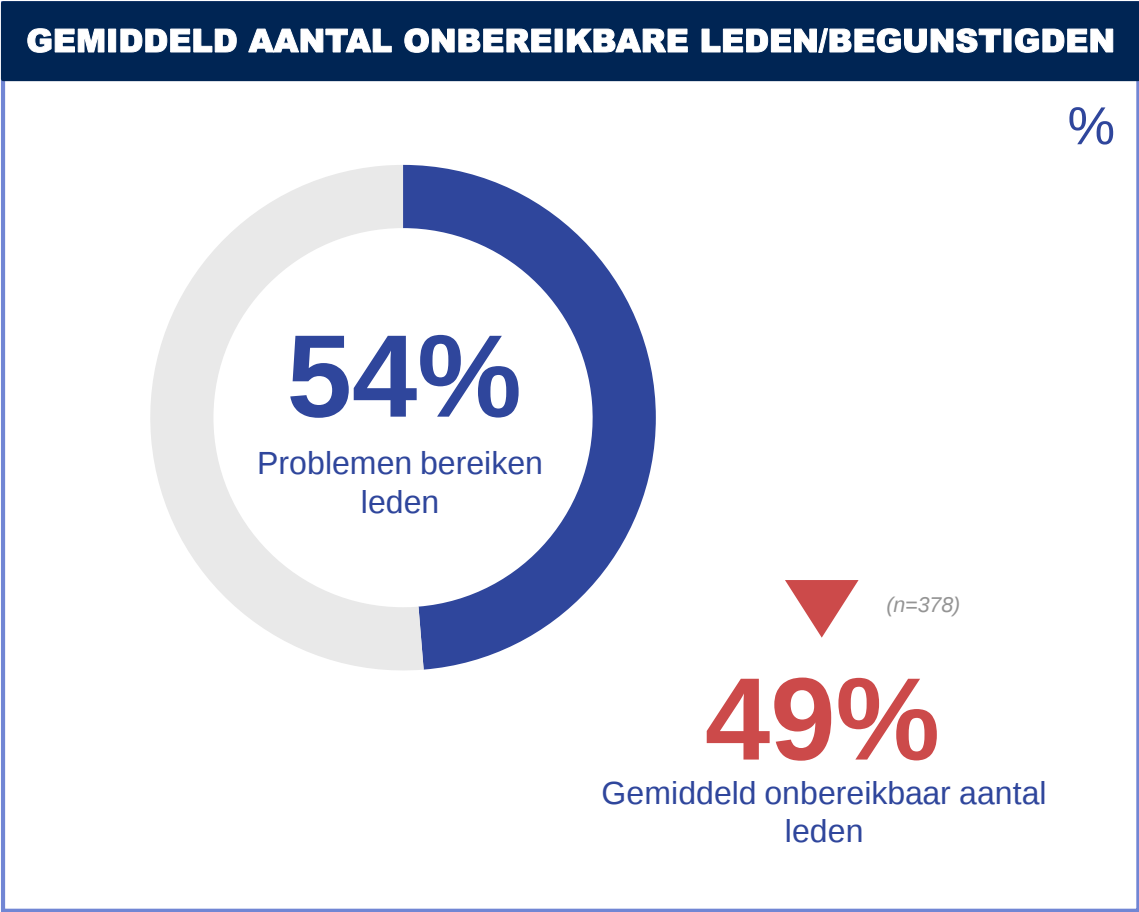
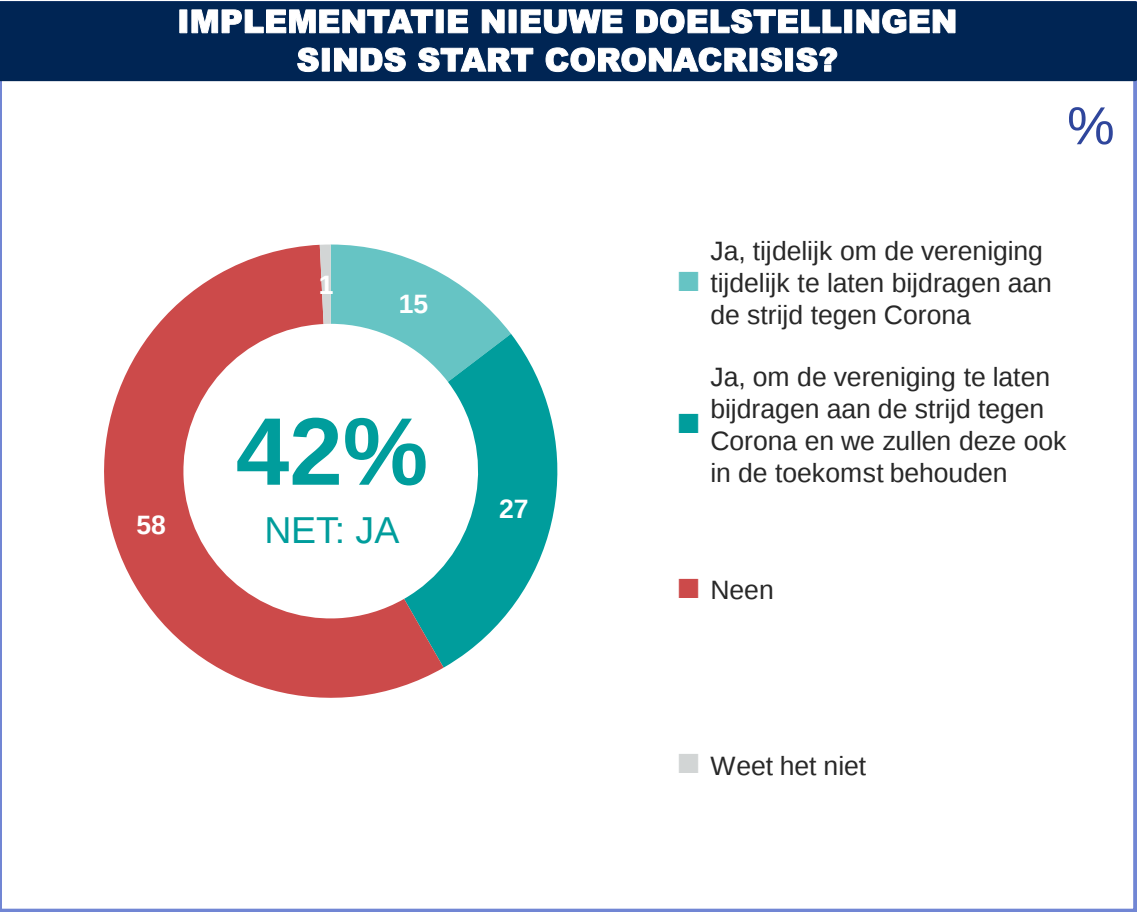
De coronacrisis heeft een aanzienlijke impact gehad op de meeste sectoren. 2/3 van de verenigingen in de culturele/recreatieve sector en de sector van ontwikkelingssamenwerking kenden een aanzienlijke vermindering of moesten zelfs hun activiteiten tijdelijk stilleggen. De impact op de verenigingen actief in de sociale gezondheidssector was genuanceerder: bijna 1 op de 5 heeft zijn activiteiten aanzienlijk vermeerderd, terwijl meer dan een derde zijn activiteiten heeft verminderd of tijdelijk stilgelegd.

IMPACT DAGELIJKSE / NORMALE ACTIVITEITEN

	TOTAL	TAAL		SECTOR					GROOTTE VERENIGING		
	(n=700)	NL (n=350) – (A)	FR (n=350) – (B)	Sociaal (n=220) – (C)	Gezondheid (n=170) – (D)	Cultuur & Recreatie (n=130) – (E)	Milieu & Dierenwelzijn (n=80) – (F)	Ontwikkelings-samenwerking (n=100) – (G)	Zeer groot (n=60) – (H)	Groot (n=220) – (I)	Klein (n=420) – (J)
Impact Coronacrisis op normale werking	65	63	67	69 DF	58	74 DF	45	70 F	51	63	68 H
Aanzienlijke vermeerdering	14	13	15	22 EFG	20 EFG	8	5	3	15	24 J	9
Aanzienlijke vermindering	40	39	40	39 D	27	50 CD	37	53 CD	36	39	41
Tijdelijk stilleggen activiteiten	11	10	11	8	11 F	16 CF	3	13 F	0	1	17 HI

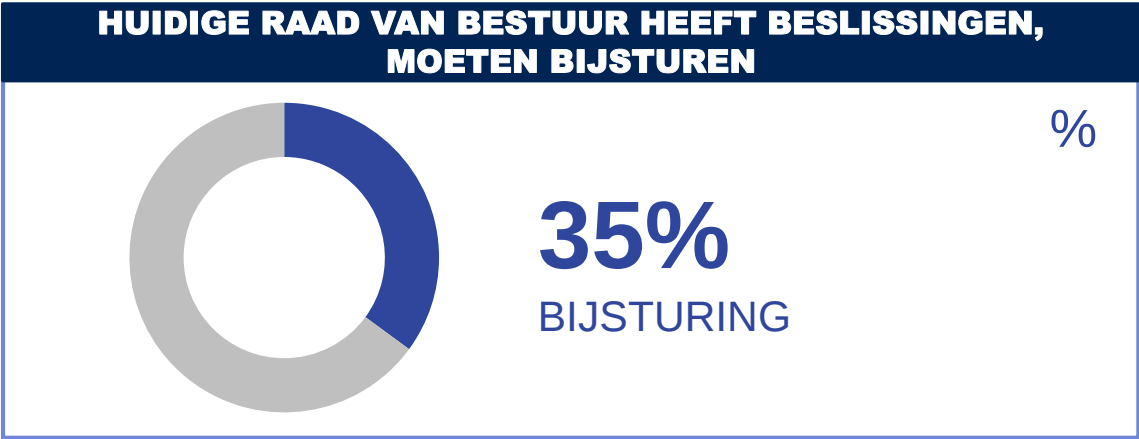
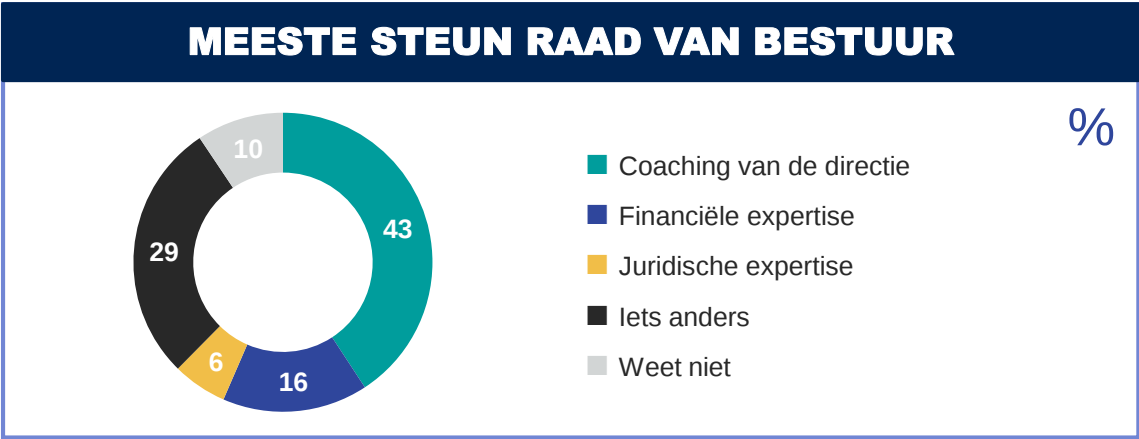
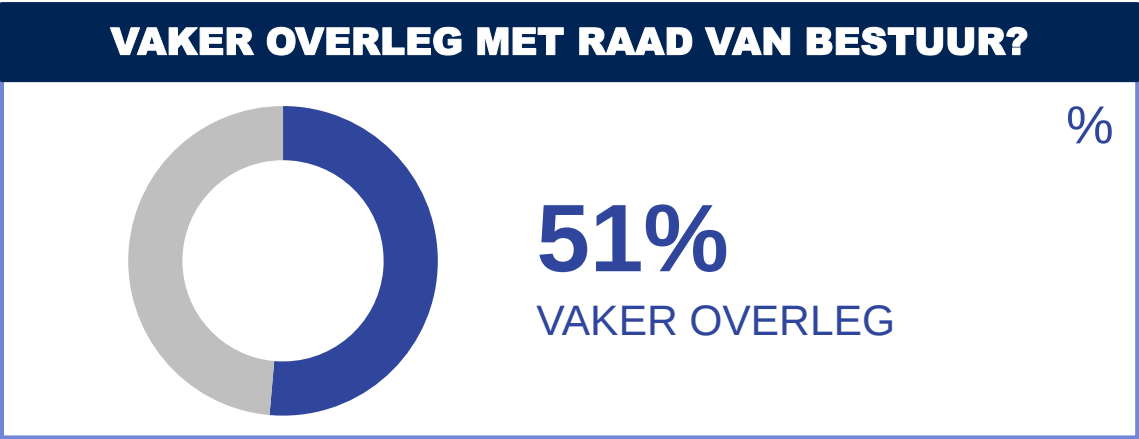
42% van de verenigingen implementeerde sinds het uitbreken van de coronacrisis nieuwe doelstellingen en/of activiteiten, waarbij in de meerderheid van de gevallen (27%) deze in de toekomst ook behouden zullen blijven. Het bereiken van het normale aantal begunstigden en/of leden vormt voor iets meer dan de helft van de verenigingen een probleem (54%). Gemiddeld konden zij in de periode maart-augustus ongeveer de helft (49%) niet bereiken.

NIEUWE DOELSTELLINGEN / BEREIKBAARHEID LEDEN/BEGUNSTIGDEN

In de helft van de verenigingen (51%) werd in de periode maart-augustus **vaker overleg** gepleegd met de raad van bestuur. Veruit de meeste steun vond men daar **inzake coaching van de directie** (43%). In de **overgrote meerderheid** van de verenigingen (90%) staan **geen veranderingen op til inzake de samenstelling van de raad van bestuur**. Bij iets **meer dan een derde** van de verenigingen (35%) heeft men beslissingen die waren genomen voor de coronacrisis, moeten bijsturen/wijzigen.

ROL RAAD VAN BESTUUR

Naast coaching van de directie, ondervond men **vooral op praktisch, organisatorisch en moreel vlak**, steun van de raad van bestuur.

WELKE ANDERE STEUN

Implementatie van informatica ten behoeve van het bestuur en leden

In verband met het regelen van maatregelen en zo

Solidariteit en psychologische ondersteuning

Praktische dagelijkse zaken

Welke acties we moeten nemen en hoe we dat dan het beste aanpakken

Over de hantering van maatregelen betreffende corona.

Een afweging van maatregelen ten aanzien van personeel en nieuwe activiteiten

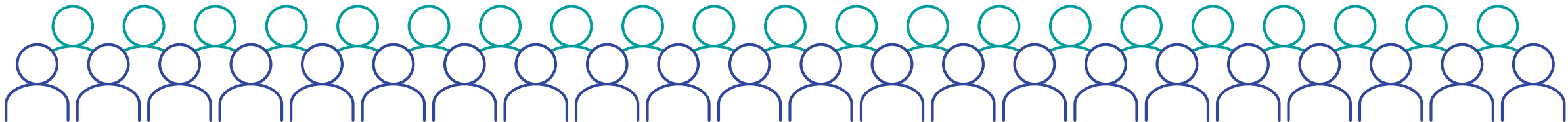
Motivatie, steun, betrokkenheid

Medische expertise

Lockdown? Ja of nee? Het aantal mensen dat we mogen binnenlaten

Qua organisatie. Hoe we de werking konden stimuleren tijdens corona en hoe we de vrijwilligers konden betrekken/motiveren om ons werk verder te kunnen zetten

Morele ondersteuning

Het bijsturen door de raad van bestuur had **voornamelijk betrekking op de activiteiten van de vereniging** (in casu het annuleren/ uitstellen/omvormen ervan), **de dagelijkse werkwijze en het financiële plaatje**.

WELKE BIJSTURING?

Activiteiten laten doorgaan of niet

Proberen toepassen van de coronamaatregelen (afstand houden, handen wassen/ontsmetten, mondkmaskers)

Aanpassingen kernactiviteiten, we hebben bijvoorbeeld besloten om een lokaal voedselverdeelpunt op te zetten

Afwachten /uitstellen om investeringen te doen

Annulaties conferentie en opleidingen

Een aantal investeringen die uitgesteld werden

Afgelasten van de benefiet acties

Activiteiten afgelasten, de algemene vergadering is niet kunnen doorgaan

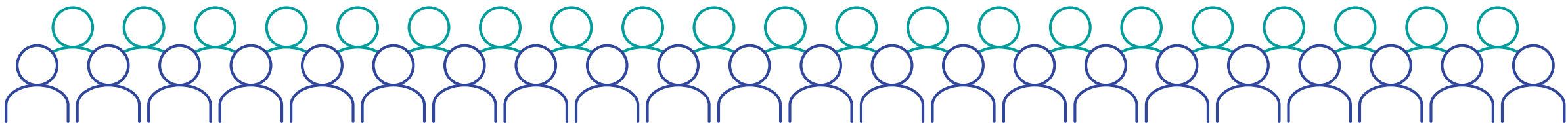
De manier van werken, werken op afspraak

De manier waarop we open zijn, hoeveel mensen binnen kunnen in de lokalen

De budgetbesteding en de activiteiten van de vereniging

Het stopzetten en opnieuw opstarten van onze activiteiten

Budgettair vlak en onroerende goederen, ivm verbouwingen

Vaker overleggen met de raad van bestuur geldt voornamelijk in de sociale, gezondheids- en culturele sector. In deze laatste moesten, niet geheel verwonderlijk (zie supra), het vaakst beslissingen die waren genomen voor de coronacrisis, worden bijgestuurd in het licht van de nieuwe realiteit.

ROL RAAD VAN BESTUUR

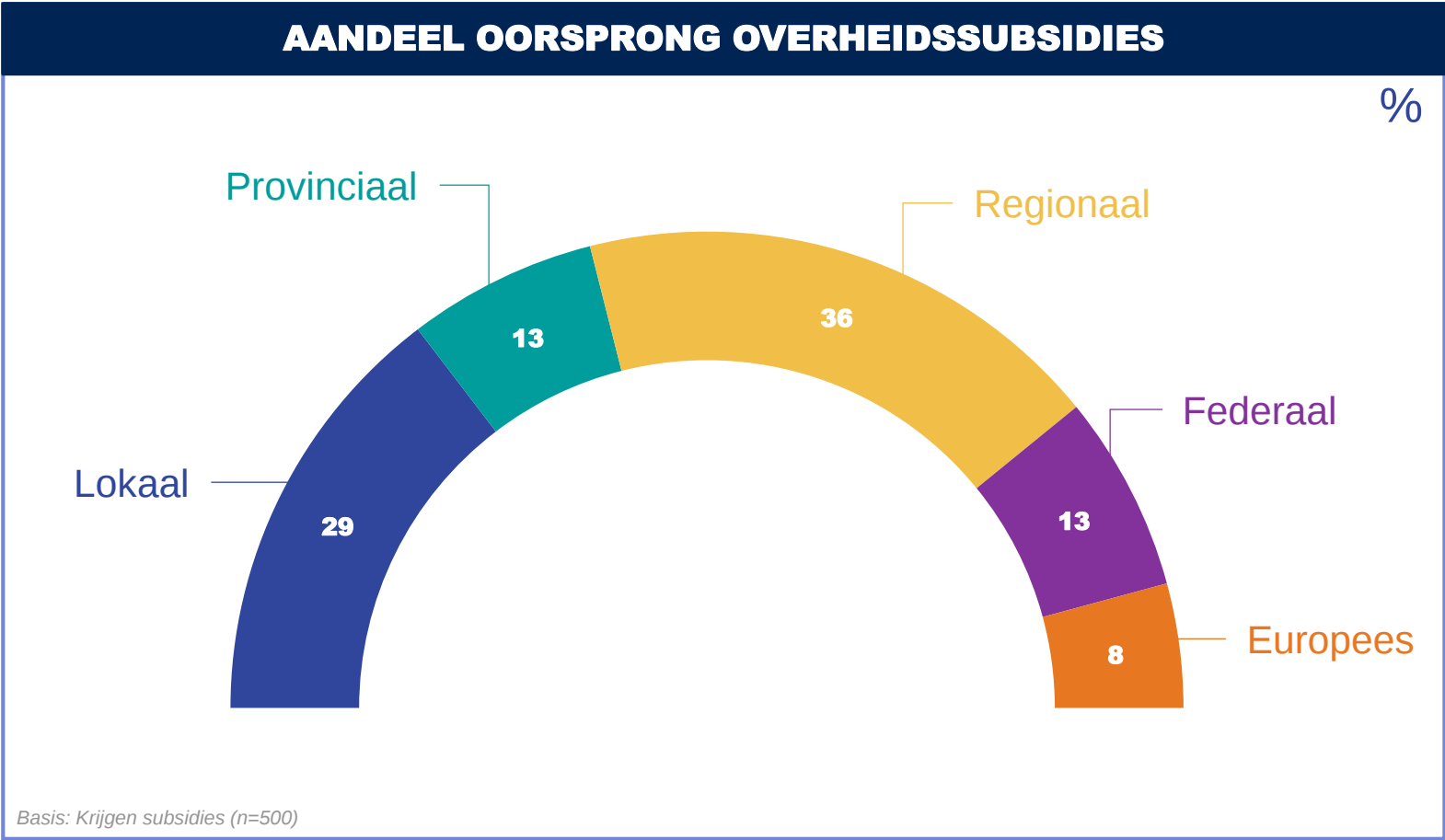
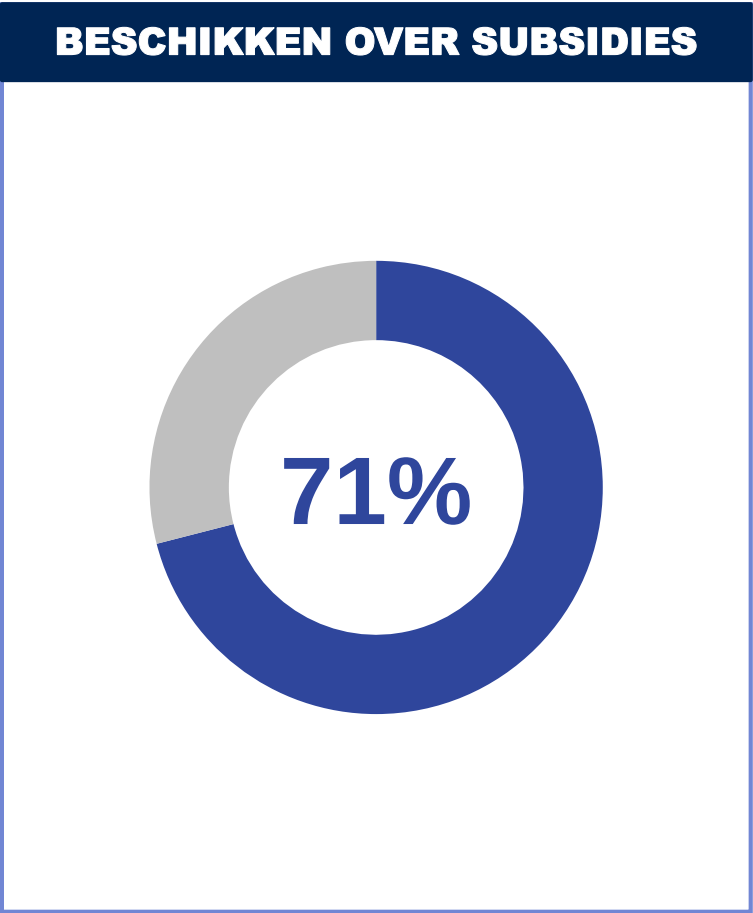
	TOTAL	TAAL		SECTOR					GROOTTE VERENIGING		
		NL	FR	Sociaal	Gezondheid	Cultuur & Recreatie	Milieu & Dierenwelzijn	Ontwikkelings-samenwerking	Zeer groot	Groot	Klein
	(n=700)	(n=350) – (A)	(n=350) – (B)	(n=220) – (C)	(n=170) – (D)	(n=130) – (E)	(n=80) – (F)	(n=100) – (G)	(n=60) – (H)	(n=220) – (I)	(n=420) – (J)
VAKER OVERLEG	51	47	56 A	56 FG	57 FG	60 FG	33	35	47	60 J	47
BIJSTURING	35	38	32	30	32	45 CDF	30	42	20	26	42 HI

APPENDIX

3

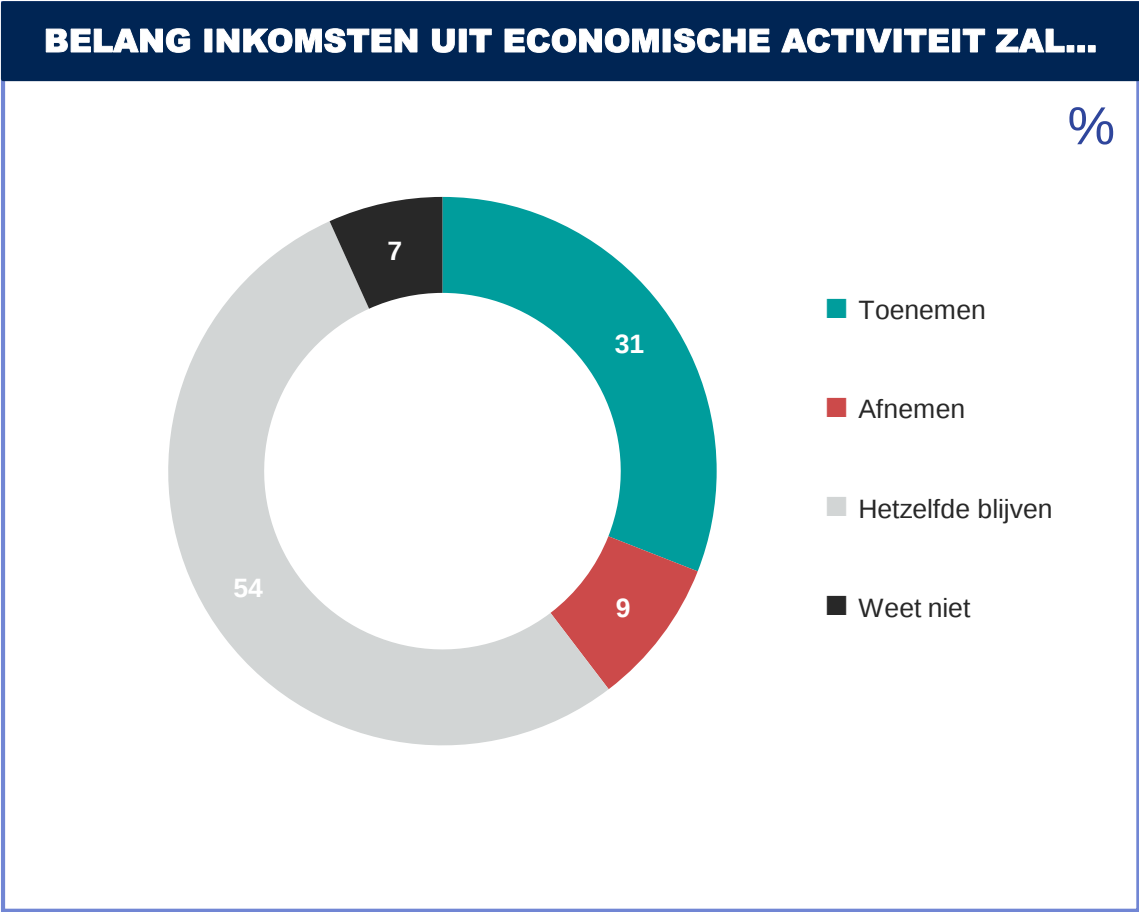
Het overgrote deel van de subsidies komt van de regionale en provinciale overheden.

OVERHEIDSSUBSIDIES

Aangaande de hervorming van het vennootschaps- en verenigingsrecht, is de overheersende overtuiging dat ze niet veel verandert voor de vereniging in kwestie. Twee jaar na de hervorming lijkt men alleszins een duidelijker beeld te hebben van wat de hervorming inhoudt. Ongeveer een derde van de verenigingen (31%) stelt dat het belang van inkomsten uit economische activiteiten zal toenemen.

STANDPUNT TEN OPZICHTE VAN DE HERVORMING VAN HET VENNOOTSCHAPS- EN VERENIGINGSRECHT

THANK YOU!

DAVID VERSWEYVELD

Research Manager

✉ david.versweyveld@ipsos.com

☎ +32 3 613 00 94

STEVEN BRAECKMAN

Project Manager

✉ steven.braeckman@ipsos.com

☎ +32 9 216 22 05

GAME CHANGERS

ABOUT IPSOS

Ipsos is the third largest market research company in the world, present in 90 markets and employing more than 18,000 people.

Our research professionals, analysts and scientists have built unique multi-specialist capabilities that provide powerful insights into the actions, opinions and motivations of citizens, consumers, patients, customers or employees. Our 75 business solutions are based on primary data coming from our surveys, social media monitoring, and qualitative or observational techniques.

“Game Changers” – our tagline – summarizes our ambition to help our 5,000 clients to navigate more easily in our deeply changing world.

Founded in France in 1975, Ipsos is listed on the Euronext Paris since July 1st, 1999. The company is part of the SBF 120 and the Mid-60 index and is eligible for the Deferred Settlement Service (SRD).

ISIN code FR0000073298, Reuters ISOS.PA,
Bloomberg IPS:FP
www.ipsos.com

GAME CHANGERS

In our world of rapid change, the need for reliable information to make confident decisions has never been greater.

At Ipsos we believe our clients need more than a data supplier, they need a partner who can produce accurate and relevant information and turn it into actionable truth.

This is why our passionately curious experts not only provide the most precise measurement, but shape it to provide True Understanding of Society, Markets and People.

To do this we use the best of science, technology and know-how and apply the principles of security, simplicity, speed and substance to everything we do.

So that our clients can act faster, smarter and bolder.
Ultimately, success comes down to a simple truth:
You act better when you are sure.